

Kalbininkai neturi už ką girti politikų

Arūnas Dambrauskas
Vladimiro Gulevičiaus (ELTA) nuotr.

Vilnius, rugpjūčio 2 d. (ELTA) — Lankstinukuose apie Europos Sąjungos šalis Lietuvos puslapyje parašyta, kad iš posovietinių šalių Lietuvoje daugiausiai sava kalba, nebe

Valdas Adamkus
Eltos nuotr.

rusiškai, kalbančių žmonių. Tačiau, pasiklausius šalies politikų, taip neatrodo.

Lietuvos valdžios atstovams mažai rūpi gramatikos taisyklės, kirčia-

vimas, tartis, žodžių reikšmės, lietuviški, o ne iš rusų kalbos kilę posakiai.

Mūsų politikų kalba — labai netaisyklinga, o patys politikai nerodo noro išmokyti kalbėti gražiai. Vartodami užterštą kalbą, valdininkai to moko ir visuomenę, tačiau neaišku, kaip su šia problema kovoti, nes įsigali neteisingas požiūris, jog svarbiausia esą susišnekėti, o kalba — juokų darbas, teigia Valstybinės lietuvių kalbos inspekcijos viršininko pavaduotojas kalbininkas Arūnas Dambrauskas.

Itin netaisyklingai viešai kalbantys Seimo nariai, taip pat šalies prezidentas, anot kalbininko, daro didžiulę įtaką žmonėms, kurie, prisiklausę kalbos klaidų, nejučia ima patys jas vartoti. A. Dambrauskas teigimu, žmogus privalo pats rūpintis savo kalba, o jei jis tuo nesirūpina, jam ir piniginių baudos nepadės.

Pasak specialisto, valdžios atstovai nenori išmokyti taisyklingos kal-

bos. „Sakome 'ai, nesvarbu, kaip čia pasakysiu, vis tiek visi suprās'. Ir, deja, kalbėdami netaisyklingai, mes jau visi susišnekame, o tai — labai negerai. Kalba reikia rūpintis, nes ji yra sena, unikali ir saugotina“, — teigė A. Dambrauskas.

Prabilęs apie šalies prezidento Valdo Adamkaus kalbą, inspekcijos atstovas iškart prisiminė Lietuvos vadovo pamėgtus parazitinius žodelius

Nukelta į 6 psl.

Šiame numeryje:

- Lietuvių telkiniuose.
- Gal dar per anksti džiaugtis?
- Naujo JAV ambasadoriaus Lietuvai priesaika.
- Tarnas, neišmanėlis, šeimininkas ar tironas.
- Kitu žvilgsniu: „Karštymečio mintys“.
- Lietuvaitė atstovavo savo šaliai Washington, DC.
- Renginių kalendorius.
- Triukšmas kenkia ir jauniems, ir seniems.
- Miesto panorama.

Valiutų santykis

1 USD — 2.693 LT
1 EUR — 3.452 LT

R. Paksas vis dar džiaugiasi diplomatinio pasu

Vilnius, rugpjūčio 2 d. (BNS) — Seimo Užsienio reikalų komiteto (URK) pirmininko pavaduotojas Audronius Ažubalis neketina tylomis nuleisti fakto, jog nušalintasis prezidentas Rolandas Paksas iki šiol naudojasi diplomatinio pasu.

Kaip sakė A. Ažubalis, Seimui susirinkus į sesiją jis siūlys Užsienio reikalų komitetui aiškintis, ar diplomatiniai pasai išduodami, o, nutrukus atitinkamiems jų savininkų įgaliojimams, gražinami laikantis Diplomatinės tarnybos įstatymo.

„Prisiminus, kiek laiko tęsiasi istorija su diplomatiniais negražinamais pasais, kai kurie politikai metų metus negražina, ši istorija tik rodo, kad nėra pakankamos tvarkos. Aš manau, kad gali pasirodyti, kad kartais pasai išduodami nesilaikant Diplomatinės tarnybos įstatymo. Neaišku, ar tai Užsienio reikalų ministerijos politinės valios trūkumas, ar nesusitvarkymas. Komitetas turės svarstyti ir susipažinti, kokia politika vykdoma, kad tokių dalykų nebe pasikartotų“, — sakė A. Ažubalis.

Pasak URK pirmininko pavaduotojo, jį pasiekia informacija, kad diplomatinis pasas, pasibaigus atitinkamiems įgaliojimams, yra pasilikęs ne vienas asmuo.

„Kalbame ne tik apie R. Pakso atvejį, bet tai tik netiesiogiai patvirtina informaciją, kad pasus turi žmonės,

Nukelta į 6 psl.

G. Kirkilas: situacija „Mažeikių naftoje“ kontroliuojama

Vilnius, rugpjūčio 2 d. (BNS) — Premjeras Gediminas Kirkilas pareiškė, kad naftos tiekimo į Lietuvą trukdžiai buvo prognozuojami. Jis pripažino, kad žaliavos tiekimas vamzdynu iš Rusijos į Mažeikius stringa, bet situacija, anot jo, kontroliuojama.

Pasak Vyriausybės vadovo, Lietuvos ir Lenkijos Vyriausybės, jei reikės, imsis visų priemonių padėti „Mažeikių naftai“.

„Situacija yra pakankamai įtempta, naftos tiekimas 'Mažeikių naftai' dėl įvairių priežasčių stringa, bet tai buvo prognozuojama, tai nėra kokia nors naujiena ir nebuvo pla-

nuojama, kad jis bus toks sklandus, kol vyksta 'PKN Orlen' derybos su įvairiais naftos tiekėjais. Kai bus visi formalumai su 'Mažeikių nafta' baigti, esu tikras, kad įmonė dirbs visu pajėgumu“, — sakė G. Kirkilas.

„Lietuvos ir Lenkijos vyriausybės, kiek galės, tiek padės, nes tai didelis mokesčių mokėtojas ir mūsų bendras interesas, kad kompanija dirbtų sėkmingai“, — pridūrė premjeras.

„Mažeikių naftos“ Komunikacijos tarnybos vadovas Giedrius Karso- kas Lietuvos radijui sakė, kad oficialios informacijos iš Rusijos apie tai, kada galėtų

Nukelta į 6 psl.

A. Z. Kaminskas atleidžiamas iš pareigų

A. Z. Kaminskas
Gedimino Savickio (ELTA) nuotr.

Vilnius, rugpjūčio 2 d. (BNS) — Vyriausybės kancleris Antanas Zenonas Kaminskas, jau įteikęs atsistatydinimo pareiškimą, pareigų neteks nuo rugpjūčio 14 dienos. Taip trečią dieną žurnalistams sakė premjeras Gediminas Kirkilas.

Naujojo premjero netenkina A. Z. Kaminsko rengiamų dokumentų kokybė, elektroninės vyriausybės projekto kūrimo vilkinimas ir kanclerio veikla kontroliuojant Vyriausybės kanceliarijos komunalinių paslaugų bendrovę Turniškėse.

Minėtoji bendrovė „Tukompa“ šiemet pateko į skandalą dėl butų statybos ir pardavimo prestižiniame sostinės rajone Turniškėse. Vyriausybės sprendimu bendrovės kontrolinį akcijų paketas perduotas Valsybės turto fondui.

Neoficialiai teigiama, kad užimti Vyriausybės kanclerio pareigas pasiūlyta Krašto apsaugos ministerijos valstybės sekretoriui Valdemarui Sarapinui. Tačiau G. Kirkilas teigė, kad šioms pareigoms užimti bus skelbiamas konkursas.

August 3, 2006
*****ORIGIN MIXED ADC 604
S54 P5 GRATE 020107
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
SERIALS DIVISION
WASHINGTON DC 20540-4830
NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 08-02-06
PERIODICALS

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

LIETUVIŲ TELKINIAI

KARALIAUČIAUS KRAŠTAS

NAUJOJOJE
(TIMIRIAZEVO)
VIDURINĖJE MOKYKLOJE

Šios mokyklos lietuvių kalbos fakultatyvo mokiniai gegužės 21 dieną važiuo į ekskursiją maršrutu Naujoji (Timiriazovas) — Tilžė (Sovetsk) — Įsrutis (Černiachovskas) — Spargė.

Ekskursijos tikslas — susipažinti su čia sena nadruvių gyvenviete, kurią praeityje ne kartą puolė kryžiuočiai. Pirmiausia apsilankė Įsruties pilies muziejuje, kur juos pasitiko gidai, apsirengę įvairiais personažais: vienuoliais, vaidilutėmis, riteriais. Gidai papasakojo apie pilies istoriją, mokiniai apžiūrėjo muziejaus eksponatus, senovės riterių aprangą. Pilyje vyksta Dailės mokyklos moksleivių užsiėmimai, jie gamina suvenyrus iš molio, piešia atvirukus, paveikslus.

Kitas aplankytas objektas — Spargė (dabar Majovka), anksčiau vadinta Jurbarku, Georgenburg. Spargė išsikūrusi už 2 kilometrų nuo Jurbarko. Senovėje čia stovėjo nadruvių pilis. 13 a. kryžiuočiai pasistatė savo pilį ir ją pavadino Georgenburg. 15 a. šią pilį buvo užėmęs Vytautas Didysis.

19 a. pilį nupirko Klaipėdos pirklys Simsonas ir įsteigė trakėnų veislės arklių žirgyną. Ekskursijos dalyviai apžiūrėjo žirgyną, kur auginami sportiniai ir veisliniai žirgai. Žirgynas užima 11,000 ha, jame dirba įvairių specialybių darbuotojai: veterinarijos gydytojai, felčeriai, treneriai, žirgų prižiūrėtojai ir pagalbiniai darbininkai. Apžiūrėjo tris žirgams pastatytus paminklus: Hanoverio, Trakėnų ir Holšteino veislių žirgams. Pamatė, kaip auginami, šeriami, laikomi, išjodinėjami ir treniruojami žirgai. Maniežui specialus smėlis vežamas iš Vokietijos. Žirgai kainuoja brangiai — 15,000–20,000 dolerių. Ekskursijos dalyviai stebėjo žirgų parodomąją programą. Įdomiausia buvo tai, kad mokiniai patys pajodinėjo.

Žirgyno muziejuje apžiūrėjo eksponatus, klausėsi pasakojimo apie žirgus ir žirgyno istoriją, apžiūrėjo Tilžės 1-osios internatinės mokyklos mokinių piešinių apie žirgus parodą.

LENKVIEČIŲ (LUNINO)
PAGRINDINĖ MOKYKLA

Šios mokyklos mokiniai, besimokantys lietuvių kalbos (mokytoja A.

Bursteikienė), gegužės 24 dieną irgi važiuo į Įsrutį ir Spargės žirgyną.

TILŽĖS (SOVETSKO)
1-OJI INTERNATINĖ
MOKYKLA

Internato moksleiviams mokytoja A. Bursteikienė ekskursiją į Karaliaučių (Kaliningradą) organizavo birželio 1-ąją — Tarptautinę vaikų gynimo dieną. Miestas buvo šventiškai pasipuošęs, gatvėse vyko moksleivių pasirodymai. Apžvalginės ekskursijos metu susipažino su miestu, jo istorija, apžiūrėjo jo įžymias vietas. Karaliaučius, pernai atšventęs savo 750-ies metų jubiliejų, atrodo pajaunėjęs ir pagražėjęs.

Pirmiausia moksleiviai lankėsi Zoologijos sode. Tai vienas seniausių Zoologijos sodų Europoje, įkurtas 1896 m. Sodo gyventojams sudarytos geros gyvenimo sąlygos, įrengti erdvi voljerai. Parko teritorijoje auga turtinga ir įvairi augmenija. Prie įėjimo į sodą auga ginkmedis. Šventės dieną po sodą vaikščiojo moksleiviai, persirengę žvėrimis, buvo atliekami akrobatiniai pratimai. Mokiniai dalyvavo šventinėje loterijoje, kur išlošė ledų porcijas.

Penki Tilžės 1-osios internatinės mokyklos mokiniai dalyvavo šventinėje programoje. Kitos šešios mergaitės važiuo atsiimti prizus, kuriuos laimėjo konkurse „Nuo ko prasideda Tėvynė“.

Ekskursantai pabuvojo Pasaulinio vandenyno muziejuje, apžiūrėjo akvariumus ir spalvingus gyventojus. Taip pat lankėsi laive „Vittaz“, kuris pastatytas 1939 m. Laivo ekspozicija — tai ilgaamžė okeanografijos istorija. Mokslo tiriamajame laive „Kosmonautas Viktoras Pacajevs“ apžiūrėjo parodą „Kosminė odiseja“, pabuvojo laivo kajutėse. Lankėsi Katedroje, joje įrengtuose muziejuose, kur susipažino su Karaliaučiaus miesto istorija, su lietuvių kilmės filosofo I. Kanto gyvenimu, jo veikla ir nuopelnais, pabuvojo prie I. Kanto kapo.

Pabuvoję šventiškai pasipuošusiame mieste, patyrė šventės šurmų, daug pamatė, pilni daugybės išpūdžių, patenkinti grįžo namo.

Visas tris ekskursijas finansavo Mažosios Lietuvos lietuvių draugija. Jai ekskursijoje dalyvavę mokiniai, jų tėveliai, mokytojai ir šių mokyklų vadovai nuoširdžiai dėkoja.

Emilija Algaudė
Bukontienė

GAŠTŲ (SLAVSKO)
VIDURINĖ MOKYKLA

„Mano tėvynė — Mažoji Lietuva.
Nors tu mažytė, bet praeitim
turtinga
Mano tėvynė — Mažoji Lietuva“.

Tokiais žodžiais buvo pradėta mokslo metų užbaigimo šventė, skirta Mažajai Lietuvai. Mokiniai buvo supažindinti su Mažosios Lietuvos kultūros palikimu, su pirmaisiais Karaliaučiaus krašto šviesuoliais. Buvo panaudota literatūra: „Nuo Mažvydo iki Vydūno“ (V. Šilas), Martyno Gelžinio „Mūsų gimtinė Mažoji Lietuva“, „Kristijonas Donelaitis literatūros moksle ir kritikoje“, V. Šilo, H. Samboros „Mažosios Lietuvos kultūros pėdsakai“ ir kt.

Mokiniai plačiau susipažino su lietuvių vietovardžių kilme, su M. Mažvydo „Katekizmu“, papildė žinias apie K. Donelaitį ir jo „Metus“. Kadangi K. Donelaičio muziejus ne kartą buvo aplankytas, daug sužinota apie poetą ir jo indėlį Lietuvai. Mokiniai savo mintimis rašytoją sieja su Lietuva:

„Lietuva — tai žalia ežerų gelmė.
Lietuva — mėlynas Nemuno
vingis.

Lietuva — tai Vilnius ir
Gedimino pilis
Lietuva — Donelaitis niekad
nemiršantis“.

Mokiniai deklamavo eiles ir su pasididžiavimu kalbėjo apie lietuvių žemę — Mažąją Lietuvą, kuri pagimdė kultūros šviesuolius, kaip M. Mažvydą, K. Donelaitį, Vydūną ir kitus:

„Mažoji Lietuva, tu lyg gintaro
lašelis
Didžiosios Lietuvos pakrašty
Mažvydo „Katekizmas“ ir
Donelaičio „Metai“
Lig šiol tavo atmintis“.

Mokiniai deklamavo savo kūrybos eilutes, tuo išreiškdami meilę savo gimtai žemei. Po to mokiniai žaidė ir dainavo lietuviškas daineles, vaišinosi vaisiais, saldumynais. Aktyviausieji buvo apdovanoti asmeninėmis dovanėlėmis.

Šventėje dalyvavo Slavėko (Gaštų) vid. mokyklos direktoriaus pavaduotoja užklasiniam darbui, keli mokinių tėvai.

Nijolė Gimbutienė

Tilžės (Sovetsk) 1-oji internatinė mokykla prie Katedros.

Remkite ir platinkite
katalikišką spaudą

DRAUGAS
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

DRAUGAS
(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284
Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$120.00.
Foreign countries \$135.

Postmaster: Send address changes to
Draugas — 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5589.

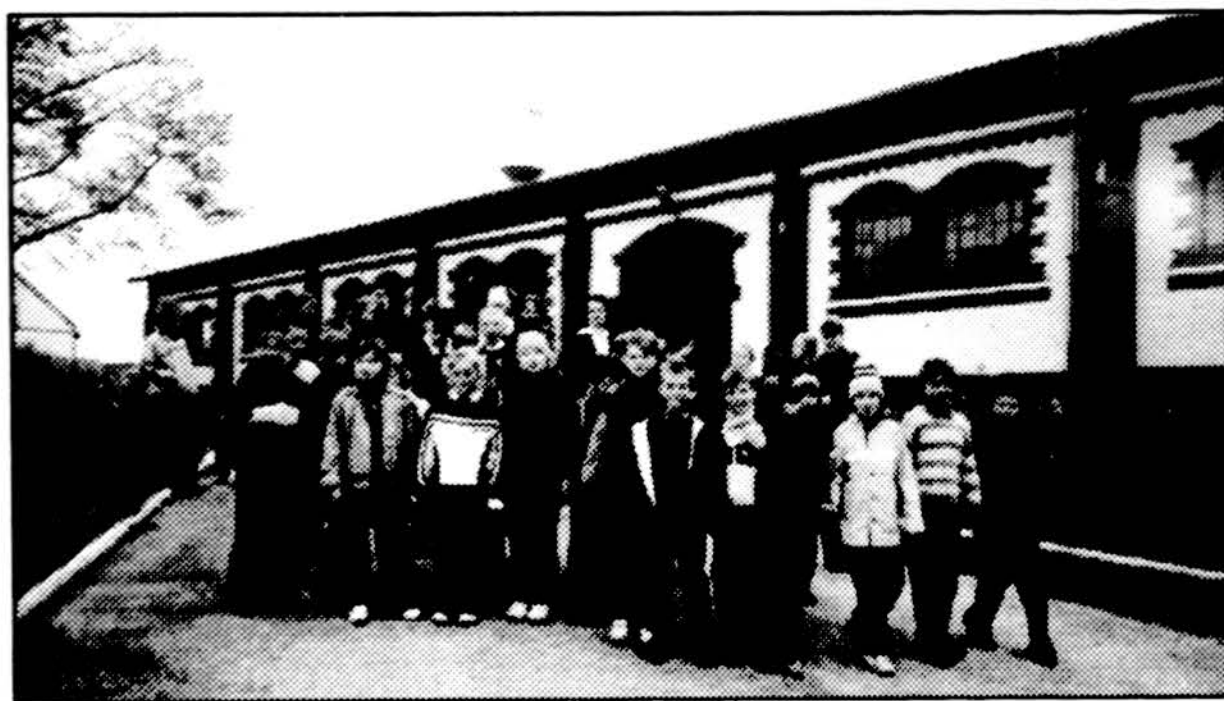
Mazinami pašto išlaidas, pakvitatimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.
Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV
Metams \$120.00 • 1/2 metų \$65.00
• 3 mėn. \$45.00
Kanadoje ir kitur (USD)
Metams \$135.00 • 1/2 metų \$70.00
• 3 mėn. \$60.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:
JAV
Metams \$70.00 • 1/2 metų \$35.00
• 3 mėn. \$35.00
Kanadoje ir kitur (USD)
Metams \$80.00 • 1/2 metų \$40.00
• 3 mėn. \$40.00
Užsakant į Lietuvą:
Oro paštu
Metams \$600.00 • 1/2 metų \$300.00
Reguliariu paštu
Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00
Tik šeštadienio laida oro paštu
Metams \$190.00 • 1/2 metų \$100.00
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu
Metams \$68.00

Vyriausia redaktorė — Danutė Bindokienė
redakcija@draugas.org
Administratorius
administracija@draugas.org
Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis
• Administracija dirba kasdien,
nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien,
nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija už skelbimų turinį neatsako.
Skelbimų kainos atsiunčiamos,
gavus prašymą, ką nors skelbti.
• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra.
Nenaudotų straipsnių nesaugo.
Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas:
rastine@draugas.org
skelbimai@draugas.org

Naujosios (Timiriazovo) vidurinės mokyklos mokiniai Įsrutyje, žirgyne.

NAUJO JAV AMBASADORIAUS LIETUVAI PRIESAİKA

Liepos 18 d. Washington, DC, po įvykusių naujo JAV ambasadoriaus Lietuvai priesaikos ceremonijų. Iš kairės: Audronė Pakštienė, pasveikinusi ambasadorių JAV Lietuvių Bendruomenės vardu, JAV Valstybės sekretorė Condoleezza Rice ir JAV ambasadorius Lietuvai John Cloud.

Liepos 18 d. JAV Valstybės departamento iškilmingą „Benjamin Franklin“ diplomatinį priėmimą salėje įvyko naujo JAV ambasadoriaus Lietuvai John Cloud priesaikos ceremonija. Priesaiką priėmė JAV Valstybės sekretorė Condoleezza Rice. Savo kalboje ji labai šiltai atsiliepė apie Lietuvą ir lietuvius, prisimindama Sausio 13-osios žiaurų sovietų Vilniaus Televizijos bokšto puolimą ir „blogo imperijos“ žlugimą, kuris įvyko, negalėdamas išlaikyti savo svorio. Valstybės sekretorė dr. Rice taip pat prisiminė JAV prez. George W. Bush ir savo paties vizitą Vilniuje bei tą nepaprastai jaudinantį Lietuvos žmonių sutikimą Katedros aikštėje. Užbaigdamą savo kalbą, Valstybės sekretorė pristatė Lietuvą, kaip pavyzdį laisvos ir demokratinės valstybės, kuri sugebėjo pasikeisti iš okupuotos į savarankišką, nepriklausomą valstybę. Pasak C. Rice, tai įvyko todėl, kad žmonės troško laisvės.

Naujasis JAV ambasadorius Lietuvai John Cloud savo kalboje aukštai įvertino dabartinius Lietuvos pasiekimus. Amb. Cloud JAV

Valstybės departamente dirba nuo 1988 m. Nuo 1999 iki 2001 m. jis buvo ambasadoriaus pavaduotojas JAV ambasadoje Europos Sąjungoje, nuo 1996 iki 1999 m. — JAV ambasadoriaus pavaduotojas Varšuvoje, 2001–2003 m. dirbo prezidento specialiuoju patarėju ir vyresniuoju direktoriumi tarptautinei ekonomikai Nacionalinio saugumo tarnyboje. Savo vėliausiose diplomatinėse pareigose amb. Cloud buvo ambasadoriaus pavaduotoju JAV ambasadoje Berlyne kaip Charge d'Affaires (2005 m. vasario 28–rugsėjo 24 d. laikotarpiu).

Priesaikos ceremonijoje dalyvavo Valstybės departamento pareigūnai, Lietuvos ambasados atstovė, ambasadoriaus giminės, draugai ir nedidelis vietinių lietuvių būrelis. Audronė Pakštienė pasveikino naują JAV ambasadorių Lietuvai Lietuvių Bendruomenės vardu, o jis pareiškė norą artimiau pažinti ir dirbti su JAV Lietuvių Bendruomene. Tikiu, kad ambasadorius Cloud ir jo žmonos asmenyse mes turėsime tikrus Lietuvos ir JAV LB draugus.

Audronė Pakštienė

TARNAS, NEIŠMANĖLIS ŠEIMININKAS AR TIRONAS?

ALGIMANTAS ZOLUBAS

Pachlavanas Machmudas iš Bucharos kažkada parašė:

*Lengviau Kaukazo tris šimtus kalnų į trupinius sumalt pietoj
Ir dangaus skliautą nudažyt
devyniskart savu krauju,
Sėdėti dešimt metų požemio
vienutėj,
Nei būt su neišmanėliu akimirka kartu.*

Įdomu, ką pasakytų šiandien išminčius, atsidūręs Artūro Zuoko valdomame Vilniuje? Ar jis atsigręžtų maldos valandą į vis kylančius zuokinius minareetus mamonos garbei, ar panorėtų važinėti oranžiniais dviračiais, kurių nebėra, ar jis ryžtųsi maudyti milijonus kainuojančiose vaikučių mokyklose Vilniaus centre, kurių dar nėra, ar jis liptų į tramvajų, kurio neturėtų būti, ar jis klausytųsi Mocarto bei Bethoveno muzikos triukšminguose troleibusuose?.. Tikėtina, kad ateivis iš Bucharos vietoj akimirkos rinktųsi kalnų malimą pietoj ir dangaus skliauto dažymą savu krauju. O vilniečiams tenka ne tik nuolat būti su fantazijų kūrėju ir įgyvendintoju, taikstyti su jų gyve-

nimo kokybės sostinėje žeminimu, bet dar ir už tas „paslaugas“ mokėti mokesčius.

Gogolio „Mirusių sielų“ Manilovas taip pat skendėjo nerealiose svajose, kurdami statybų planus, tačiau jis buvo šykštus, neveiklus, o, be to, veiklai reikėjo naudoti įvairius dvaro išteklius. Manilovas išteklių naudoti dėl savo šykštumo nesiryžo. A. Zuokui – veikliam Manilovui iš Užupio respublikos – lėšų fantastiniams projektams netrūksta, nes lėšos naudojamos ne iš jo, o iš valstybės kišenės.

Akivaizdžios kvailionės, kurios mokesčių mokėtojams nemažai kainuoja, labai panašūs, kad yra širma uždenkti didesnės, daugiau kainuojančioms kvailionėms. Tegul žmonės piktinasi, tegul protestuoja dėl tų smulkmenų, o mes Vilniaus centre patyliukais vykdysime „miesto plėtrą planą“ – į aukštį bei į gylį – ir iš to gausime 10 ar 15 procentų dydžio nuo projektų vertės „nuoviras“ gryna. Nesvarbu, kad gyvenimo kokybė Vilniaus centre dėl ankštumo darosi nebepakenčiama, nesvarbu, kad priemiesčių gatvės duobėtos, šalių gatviai ištrupėję, nesvarbu, kad rajonų savivaldybių biudžetai apkar-

DANUTĖ BINDOKIENĖ

Gal dar per anksti džiaugtis?

„Karalius mirė — lai gyvuoja karalius!“ — šį posakį turbūt visi esame girdėję. Nedaug dabar mūsų planetoje karalių, bet dar yra užsilikę keli diktatoriai, kurie tikrai jaučiasi kaip senovės karaliai. Vienas tokių gyvena kone pačioje Amerikos pašonėje, tik 90 mylių atstumu nuo jos krantų. Tai, žinoma, komunistinės Kubos vadovas Fidel Castro, kuris Vašingtonui jau seniai yra aštrus krislas akyje. Ir ne vien dabartiniam JAV prezidentui George W. Bush, bet, didelem Maskvos pasitenkinimui, Castro tuo krislu buvo net dešimčiai ankstesniųjų Amerikos prezidentų.

Ši mėnesį Kubos diktatorius sulauks 80 m. Nors jo energija ir kalbos iki šiol neprarado „ugnies“ bei įsitikinimo, kad tik jis vienas stovi prieš buržuazines, materialistines Amerikos kėslus Kubą „okupuoti“ ir jį jėga pašalinti, bet pastaruoju metu Castro sveikata, atrodo, nebuvo per geriausia. Dažnose iškilmėse, kur jis būtinai dalyvaudavo ir pasakydavo ilgiausias kalbas, Castro išvaizda ir laikyseną jau buvo, kaip paliegiusio, seno žmogaus, o jo visuomet dėvima kariška uniforma kabojo ant sulysusio kūno.

Visgi ir Castro priešai turi pripažinti, kad tai nepaprastai stiprios valios ir tvirtų įsitikinimų asmuo, griežtai savo diktatoriškoje saugoje sugniaužęs Kubą jau kiek daugiau kaip 45 m., kai jis paėmė valdžią po įvykusios revoliucijos. Castro Kuba (niekas kitaip šios valstybės ir nevadina, nes Castro ir Kuba — tarytum sinonimai) tapo komunistine valstybe ir, kaip visose komunistinio režimo šalyse, prasidėjo persekiojimai. Daug inteligentų, dvasininkų, turtingesnių piliečių pabėgo į Ameriką (tik jiems buvo daug arčiau ir nereikėjo „aplankinių“ kelių, kuriais į šią šalį atkeliavo pabėgėliai iš Lietuvos bei kitų Europos valstybių, raudonojo uragano išvyti iš namų). Didžioji dalis kubiečių įsikūrė „netoli tėvynės“ — Floridoje, ypač Miami mieste. Iš esmės pabėgėlių antplūdis per visus tuos dešimtmečius nesiliovė. Pabėgėliai ir dabar patiomis primityviausiomis

priemonėmis, rizikuodami gyvybe, vandenynu plaukia į Ameriką. Deja, jeigu JAV pakrančių žvalgyba bėglius sugauna, juos nedelsiant grąžina atgal į Kubą. Amerika su Kuba diplomatinį ryšį neturi. Iš esmės neturi ir kitokių bendravimo būdų — neleidžiama importuoti ar eksportuoti gaminių, žaliavų ir pan. Nors Vašingtonas stengiasi įtikinti ir kitas Vakarų pasaulio šalis, kad laikytųsi šių suvaržymų Kubai, bet daugelis per pastaruosius dešimtmečius pasirinko elgtis savarankiškai ir su komunistine Kuba santykius palaido, tikėdami, kad tik tuo būdu galima „prisijaukinti Castro ir nukreipti nuo komunistinių įsitikinimų“.

Fidel Castro sveikatos sutrikimai, kaip paprastai komunistiniuose kraštuose, visuomet buvo slepiami — Didysis vadas juk negali parodyti žmogiškų silpnybių! Tačiau šią savaitę atsitiko netikėtas dalykas: Castro prisipažino, kad turėjo sunkią vidurių operaciją ir, kol visiškai pasveiks, valdžios vairą perdavė savo penkeriais metais jaunesniam broliui Raul, kuris prizažėjo nė per plauką nenukrypti nuo Fidel linijos.

Vis dėlto žinia apie valdžios pasikeitimą Kuboje nudžiugino Vašingtoną, o ypač kubiečius, gyvenančius Amerikoje. Jie savo džiaugsmą išreiškė muzika, puotomis, eisenomis, plakatais ir kitokiais būdais. Kai kas net tiki, kad Fidel jau miręs, tik dar neskelbiama. Daugelis kubiečių tvirtina, kad vos tik režimas tėvynėje pasikeis, jie nedelsiant keliaus namo. Žinoma, tuo galima abejoti: ar daug lietuvių grįžo gyventi Lietuvon, kai ji tapo laisva?

Kol kas dar per anksti džiaugtis ir Amerikai, ir kubiečiams. Visų pirma Fidel Castro gal pasveiks; antra — jo brolis gali ir toliau tęsti tą pačią politiką, nors, daugelio nuomone, jis nėra tokių tvirtų komunistinių įsitikinimų kaip Fidel. Jeigu iš tiesų Kuboje pasikeistų režimas, tai būtų nebloga žinia Amerikai — ji pasijustų saugesnė, nes visuomet buvo būgštauojama, kad šis „artimasis užsienis“ gali tapti teroristų baze.

pomi Vilniaus naudai, svarbu, kad Zuoko dvaro centras-skrudėlynas naudą duoda.

Nevalingai daugeliui kyla klausimai: nejaugi Vilniaus savivaldybėje nebėra padorių, miesto reikalus išmanančių žmonių? Nejaugi ten vien tik nauda viešpatauja, vien tik pelnas valdo juos? Nesuklysimė tvirtindami, kad sostinės neganda yra padarumo ir išmanymo stoka bei begalinė lovio trauka drauge. Jeigu dar pridursime, kad A. Zuokas yra partijos, kuri rado užuovėją pas socialdemokratų, pirmininkas, jo ir šutvės savivalei priešintis niekas nebedrįsta. Juolab kad, kartą nepasitikejimą meru išreiškęs, Prezidentas nutilo. Ir viskas vyksta Seimo akyse, Seimo komisijai nustatčius mero neskaidrią veiklą.

Negera vilniečiams būti kartu su netiksimu miesto šeimininku ir jo šutve, negera žinoti, kad teisėsauga vilkina mero buvimo šeimininko poste teisėtumą ir jo tapatumą su „abo-

mentu“ reikalą, nejauku, kad valdžioje esantys socialdemokratai ir pats Prezidentas (galima įtarti) tokį „šeimininką“ globoja.

Kita vertus, nesėkmingos atstovaujamųjų valdžių (tai tinka ne tik savivaldybėms, bet ir Seimui) pasirinkimo ir išrinkimo pamokos turėtų atnešti naudą; rinkėjai turi progą susivokti, kad abejingai žiūrint į rinkimus, visapusiškai neįvertinant renkamujų, galima demokratiškai išsirinkti sau ne tarną ir ne šeimininką, o tironą. O jau išsirinkus, nusodinti jį nuo savo sprando demokratijos mechanizmas greitų būdų nenumato, nes atšaukimo biuletenių nėra.

Savivaldybių rinkimai — ne už kalnų. Būti ar nebūti su A. Zuoku ir jo šutve, jei dar neturi savo nuomonės ir jei anksčiau su juo nesusidoros teisėsauga, tenuspręs rinkėjai, įvertinę išmintingojo Pachlavano gal „mažumą“ perdėtą, tačiau vaizdingą pastebėjimą.

KITU ŽVILGSNIU

Vytautas V. Landsbergis (kino režisierius)

KARŠTYMEČIO MINTYS

I

Anądien teko kalbėtis su užsieniečiais, atvykusiais Lietuvon, ir išgirsti kelias nemalonus pastabas apie lietuvišką gyvenimo būdą. Nemandumas, kartais peraugęs ir net į chamizmą, buvo įvardintas kaip ypatingai į akis krintantis lietuvių bruožas. Ir tai aptinkama bene visur – ir savivaldybėse, ir teismų ar policijos nuovadose, poliklinikose, parduotuvėse...

Ir kita, jau ne pirmą kartą iš užsieniečių lūpų girdima pastaba – netvarkingumas, šiukšlynai gražiausiose gamtos kampeliuose, kur neseniai „pailsėjo“ broliai lietuviai.

Tada bandai savo tautiečius tarsi teisinti, primindamas užsieniečiams, kad lietuviai daugiau nei du šimtus metų buvo okupuoti nemandigos, kartais net labai chamiškos valstybės ir jiems nebuvo kada padoriai išsiauklėti. Bandai teisinti savus lietuvius, aiškindamas ir apie vietinį mikroklimatą, paralyžiuojantį mūsų tautos moralinį brendimą: „aptapšnotą“ kai kurių politikų darbo pobūdį, apie chamišką TV produkciją, dažnai perkamą iš tos pačios okupantės valstybės... Arba apie dominuojančią bulvarinę spaudą, kuri tikrai nesirūpina kilnių bei mandagių ryšių ugdymu. (Beje, itin rafinuotą žurnalistinio genocido apraišką galima rasti liepos 13 dienos „Lietuvos ryto“ pirmajame puslapyje, kur publikuojamos dvi „svarbiausios“ informacijos – viena apie tai,

kad nuo karščio ir mėnulio pilnaties Lietuvoje atsiranda psichiatrinių krizių pavojus. Ir antra, šalimais esanti žinutė apie tai, kaip pavydus pensininkas „Kurmio“ valikliu nuodijo savo gyvenimo draugę. Ir šalia stambiu planu minėto valiklio nuotrauka, jei ir tave ištiks psichiatrinė krizė...)

Tačiau, be abejo, ne kaltinti ar teisinti reikėtų, o draugiškai ieškoti būdų, kaip šią situaciją pakeisti. Gal steigti, pavyzdžiui, kokią nors Mandagumo ministeriją, kuri rūpintųsi šiukšlių sutvarkymu lietuvių galvose, žiniasklaidoje ir paupiuose!

II

Kartą teko girdėti tokį linksimą pasakojimą, kaip vienas lietuviško verslo autoritetas su savo prabangiu „mersu“ lėkė Vokietijos autobanu ir, atsidaręs langą, išmetė nuorūką. Netrukus jį pasivijo policija, sustabdė ir... paskui minėtasis autoritetas, nepaisant visų savo turtų, pažinčių, keiksmų ir auksinių grandinių, turėjo dvi savaites šluoti Berlyno gatves. Maniau, kad šiam verslininkui noras mėtyti šiukšles pro langą bus ilgam praėjęs. Gal net savo vaikams jis papasakos, kad šitai elgtis yra negražu...

Taigi, Lietuvos Mandagumo ministerijai turėtų būti pavaldus gerai treniruotų (mandagių!) policininkų būrys, kuris užsiimtų analogiška veikla, kaip ir kolegos iš Vokietijos – gaudytų šiukšlintojus bei privers-

tiniais (miestų arba gamtos švarinimo) darbais perauklėtų juos į mandagius, tvarkingus lietuvius... Rezultatus pajustumė itin greitai.

Ir tada galvon šauna dar viena naivoka mintis – ačiū Dievui, kad tiek daug tautiečių išvyko uždarbiauti vakaruosna. Ten bent mandagiai elgtis ir šypsotis išmoks. Neseniai šia tema diskutavome su Norvegijoje gyvenančia lietuve vertėja, kuriai dažnokai tenka vertėjauti tenyksiuose teismuose, kai iškliūna koks nors skustagalvis, mažamokslis narkotikų kurjeris iš Lietuvos. Ir štai po poros metų lankydama tą patį nabagą kalėjime, vertėja pastebi, kad jis jau ir norvegų kalbą išmano, ir konstituciją, ir žmogaus teises... Ir net neakivaizdžiai jau mokosi bei renkasi aukštąsias mokyklas Norvegijoje, kur išėjęs norėtų studijuoti. Taip paradoksaliai humanizuojamas mūsų kriminalinis jaunimėlis, kuriems padėti Lietuvos valstybė vis neranda būdų.

Kitas bičiulis, atvykęs iš Anglijos, pasakojo, kad ten socialiniai darbuotojai vaikšto po kriminalinius Londono rajonus ir kabina skelbimus, kad mokyklų nebaigę paaugliai eitų studijuoti į Didžiosios Britanijos universitetus. Daugelyje aukštųjų Anglijos mokyklų nemažai vietų specialiai yra palikta būtent tokiems asocialiems studentams, norint sugražinti visuomenei juos padoriais piliečiais. Ir, anot bičiulio iš Londono – rezultatai stulbinantys – tie apleisti vaikai, pasirodo, dažnai yra didelių gabumų turintys žmonės. Eksternu pabaigę mokyklos kursą ir įsigiję išsilavinimą, jie tampa labai naudingi savo kraštui...

Taigi... Bet ką daryti, kad mes gyvename ne Norvegijoje ar Anglijoje, o Lietuvoje, kur rytais, bėgdamas maudytis prie Šventosios ir lipdamas per šiukšlių krūvas, kad priečiau prie upės, vis galvoju apie tą

verslininką, lekiantį Vokietijos autobanu ir mėtantį nuorūkas per langą... Ir su siaubu prisimenu, kad greitai vyks Anykščių vyno šventė! Kodėl ne darnios šeimos, ne gamtos tvarkymo, ne sporto, o vyno? Kodėl Klaipėdos jūros šventė yra besaikio alaus gėrimo ritualas? Ką mes švenčiame tokiomis šventėmis? Ar savo ir taip beviltišką prasigėrimą (didžiausią Europoje), ar didėjančią skyrų bei savižudybių skaičių?

Beje, nuo tokių jau tradicinėmis tapusių „vyno švenčių“ ir prasideda nemandagumo bei chamizmo tradicijų puoselėjimas – tikrai nelengva būtų Lietuvoje rasti mandagų, tvarkingą ir rūpestingą alkoholiką.

III

Kartais imu svaičioti: o kaip galima būtų susidoroti su šia Dievo rykšte – su alkoholizmu Lietuvoje? Ir galvoje švysteli juodo humoro idėja, kurią išvystyti galėtų nebet ekstremalus peliukai iš „Dvyračio Žynių“. O idėja tokia: ar negalėtų koks nors „Anykščių vynas“ pradėti gaminti itin pigų (ir greitai veikiantį) pilstuką – kaukolinį su įvairiais šviežių uogų priedais – panašiai, kaip kokį „Sobieski“? Lietuvišką TV kanalai per sporto varžybas ar kitur visa tai pareklamautų – „Mus vienija pilstukas-kaukolinis ir pergales!“... Ir po poros metų Lietuvoje itin ženkliai sumažėtų alkoholis-

mas! Aišku, tai humoras... Mandagumo ministerija turėtų išrasti kitokių, humaniškesnių metodų, kaip pasipriešinti šiai masinei degradacijai, dažnai tyliai laiminamai valdžios bei žiniasklaidos, mintančios iš alkoholio reklamos. Juolab, kai įvairaus plauko socialdemokratų parlamentarai visa tai nuoširdžiai įteisi-na ir pareklamuoja savo girtuokliškų elgesiu...

TRIUKŠMAS ŽALOJA IR JAUNUS, IR SENUS

KESTUTIS PRANCKEVIČIUS

Spartėjant industrializacijos tempams ne tik didžiuliuose šalies miestuose, bet ir atokesniuose rajonų miesteliuose bei gyvenvietėse, vis daugiau gyventojų priversti kęsti įvairių įmonių ar gamyklų, taip pat gausėjančios technikos keliamą triukšmą. Ne mažiau žmogaus psichologinę bei fizinę sveikatą žalojančio triukšmo kyla ir jaunimo sambūriuose ar šiaip dažnai rengiamuose įvairiuose šventiniuose vakarėliuose, kur dažnai kone iki parčių skamba tranki muzika.

Isigaliojo griežtesnės pataisos

Mūsų valstybės atsakingos institucijos, atsižvelgdamos į vis dažniau gaunamus gyventojų skundus dėl viešosios rimties trikdymo, neseniai patvirtino Lietuvos administracinių teisės pažeidimų kodekso pataisas.

Nuo birželio 30 dienos isigaliojus šioms pataisoms, ramybės laikas pailgėjo. Pagal Lietuvos Respublikos triukšmo valdymo įstatymo nuostatas, isigaliojusias nuo praėjusių metų sausio 1 d., vakaro metas nustatytas nuo 6 v. vak. iki 10 v. vak., o nakties laikas nuo 10 val. vak. iki 6 val. ryto. Beje, Administracinių teisės pažeidimų kodekso 183 straipsnyje skelbiama, kad gar-

sus dainavimas ar muzika, šauksmai bei kitokie panašūs triukšmai keliantys veiksmą gatvėse, parkuose, viešajame transporte, o vakaro bei nakties metu – ir gyvenamosiose patalpose, jeigu tai trikdo gyventojų rimtį, užtraukia įspėjimą arba baudą triukšmadariams iki 300 litų. Už tokius pat veiksmus, padarytus pakartotinai, kaltininkai baudžiami nuo 3 šimtų iki 1 tūkstančio litų bauda. O jei analogiškus pažeidimus padaro nepilnamečiai nuo 14 iki 16 metų, tai už juos privalo atsakyti tėvai arba globėjai, sumokėdami iki 300 litų baudą.

Nusiskundimų vis daugėja

Lietuvos policijos departamento prie Vidaus reikalų ministerijos atstovė spaudai Danutė Daunoravičiūtė priminė, jog už viešosios rimties pažeidimus policijos pareigūnai kasmet surašo daugiau nei 7 tūkst. protokolų. Vien šeimet per 6 šių metų mėnesius užregistruota net 3 tūkst. 484 pažeidimų! Taigi, pasak policijos budėtojų, nebūna nė vienos dienos, kad mūsų tautiečiai nesisukstų dėl aplinkinių keliamo triukšmo, viešosios rimties trikdymo.

„Ramybė laikui pailgėjus, pareigūnai sulaukia beveik dvigubai daugiau gyventojų skundų dėl viešosios tvarkos pažeidimų. Deja, kaip pastebėjome, į įvykio vietą nuskubėję policijos pareigūnai dažnai net neranda

to triukšmo šaltinio, o ir patys gyventojai negali tiksliau nurodyti kas ir kur jiems trikdo, ramybę. Taigi dėl tokio pobūdžio iškvietai, policijos pareigūnams neretai tenka atidėti kitus, galbūt net ir rimtesnius reidus ir vykti pas triukšmadarius. Tvarkos sergėtojai prašo gyventojus būti labiau toliarantiškiems, gerbti vieni kitų ramybę ir prieš skambinant policijai, pabandyti taikiai ir geranoriškai perspėti įsismarkavusius kaimynus ar kitus asmenis, trikdančius ramybę“, – teigė D. Daunoravičiūtė.

Jeigu triukšmautojai nesiliauja ir toliau pažeidinėja viešąją tvarką, tokiu atveju gyventojai turi pranešti policijai trumpaisiais telefonais – 02 arba 112.

Triukšmas gali ir užmušti

Pasak prityrusių gydytojų, jau seniai žinoma, kad triukšmas kenkia sveikatai. Pasakojama, jog Rytų šalyse nusikaltę asmenys būdavo baudžiami... triukšmu. Neretai juos baudėjai statydavo po skambančiais varpais, kitur nusikaltėliams triukšmą keldavo būgnais. Ką gi, rezultatas būdavo tas pats: pasmerktieji apkursdavo, jų nervai pakrikdavo ir galiausiai nusilpę mirdavo. Beje, su triukšmu įvairios tautos bei valstybės nuo seno įvairiais būdais bei metodais kovojo ir tebekovoja. Įdomu priminti, jog Didžiojoje Britanijoje

iki šiol tebegalioja įstatymas, priimtas dar XVII amžiaus pradžioje. Pagal jį draudžiama vyrams mušti savo žmonas nuo 9 val. vakaro iki 6 val. ryto, nes tokių veiksmų sukeltas triukšmas gali sudrumsti kaimynų ramybę...

Gydytojos neurologės prof. Vandos Liesienės teigimu, triukšmas prilygsta narkotikų veikimui: nuo jo pradeda svaigti galva, atrodo, kad daiktai pradeda judėti erdvėje. Panaši garsinė aplinka sukurama dabartinėse koncertų salėse, diskotekose. Dėl stipraus triukšmo kencia ne tik klausa, bet ir regėjimas. Triukšmas, pasak profesorės, gyvą organizmą netgi gali užmušti. Dažniausiai jis sukelia įvairias organizmo stresines reakcijas. Dėl įkyraus triukšmo sutrinka širdies sistema: susiaurėja kraujagyslės, padidėja kraujospūdis ir galų gale ima trikti ir paties širdies ritmas!

Triukšmo problemą tyrinėjantys gydytojai, mokslininkai tvirtina, jog niekas neturi imuniteto triukšmui – pražūtingas jo poveikis neaplenkia nei senų, nei jaunų, nei net negimusių kūdikių. Mokslininkų jau nustatyta, kad galingas triukšmas, griaudintis roko ar džiazo koncertų salėse, gali nepagydomai pažeisti motinos įsčiose esančio vaikelio klausą. Taigi, pasak prof. V. Liesienės, gyventojai turėtų būti pakantesni ir tolerantiškesni, labiau gerbti vieni kitus.

SENIAUSIA ŽEMĖS GYVENTOJA BUVO SULAUKUSI 175-ERIŲ

Seniausias žinomas pasaulio gyvūnas — vėzlė Harieta — nugaišo, sulaukusi garbingo 175-erių metų amžiaus. Birželio 23 dieną milžinišką apie 180 kilogramų sveriantį gyvūną ištiko širdies smūgis.

Darwin augintinė

Spėjama, kad žolėdę milžinę iš Galapagų salų į gimtąją Angliją kartu su dar dviem vėzliais pargabeno pats Charles Darwin. Kurį laiką vėzliai buvo jo augintiniai.

Rašytiniai šaltiniai teigia, kad tuo metu Harieta pavadinta vėzlio patelė buvo pietų lėkštės dydžio. Tai leidžia spėti, kad vėzlei buvo vos penkeri ar šešeri. Ch. Darwin nepaprastai susidomėjo Galapagų salų vėzliais. Mokslininko dėmesys šiems gyvūnams dar labiau sustiprėjo, kai jis pastebėjo, kad atskirose salose išsivystė skirtingi didžiųjų vėzlių porūšiai. Tai buvo vienas iš daugelio atradimų, pastūmėjusių į didžiausią gyvenimo darbą — evoliucijos teorijos sukūrimą.

Kai kurie mokslininkai pagrįstai prieštarauja šiai istorijai. Genetiniai

tyrimai parodė, kad Harieta priklausė vienam iš porūšių, būdingų salai, kurioje, pasak istorinių šaltinių Ch. Darwin niekada neviešėjo.

Haris ar Harieta

Nepaisant to, kad Charles Darwin labai domėjosi biologija, Harieta maždaug 100 metų buvo laikoma patinu.

Mokslininkas parsivežė tris dar visai jaunas vėzlius, kurių lyties nebuvo įmanoma nustatyti. Taigi jis surado išeitį ir pavadino vėzliukus trimis populiariausiais angliškais vardais — Tom, Dick ir Harry.

Paauglių arba suaugusių vėzlių lytį lengviausia nustatyti pagal šarvo apacią. Patelės šarvo apacią plokštesnė, be to, „namelis“ erdvesnis, kad tilptų augantys kiaušiniai.

Bėda tai, kad Harieta, pradžioje vadina Hariu, buvo tokia sunki, kad ilgą laiką niekam nė į galvą nešovė ją apversti ant nugaros ir pasitikslinti jos lytį. Galiausiai klaida buvo ištaisyta ir, vos sužinojus tikrąją lytį, Haris tapo Harieta.

Mėgo gėles

Manoma, kad Galapagų milžinė išsiriti maždaug 1830-ųjų lapkričio mėnesį Santjago saloje. Galapagų salyne lapkričio mėnuo — įprastas didžiųjų vėzlių išsiritimo metas. Iš šiltųjų salų Ch. Darwin Harietą pervežė į Angliją, tačiau šaltas ir drėgnas Anglijos klimatas nesutapo su vėzlės poreikiais. Taip 1841-aisiais Harieta iškeliavo į Brisbain botanikos sodą Australijoje. Vėliau, 1920-aisiais, ji buvo nugabenta į Kvinslendo muziejų, kur visa su ja susijusi dokumentacija buvo sunaikinta per potvynį.

Harieta iš naujo atrasta tik 1992-aisiais, kai DNR tyrimai patvirtino jos tapatybę. Maždaug nuo 1930-ųjų iki pat mirties vėzlė gyveno Australijos zoologijos sode, kuris priklausė krokodilų medžiotojui Steve Irwin.

Čia Harieta buvo didžiausia turistų atrakcija, o jos gimtadieniai būdavo audringai švenčiami lankytojų. Kadangi nėra žinoma tiksliai vėzlės gimimo data, pagal tradiciją jos gimtadienis buvo švenčiamas lap-

kričio 15 dieną. Kiekvienais metais vietos moksleiviai organizuodavo tikrą šventę — su dainomis, tortu ir gėlėmis, kurias Harieta mielai skanaudavo.

2005-ųjų lapkričio 15 dieną Australijos zoologijos sode buvo atšvestas 175-asis senolės gimtadienis.

Ištiko širdies smūgis

Deja, vėzlė, priklausanti didžiųjų drambliakojų Galapagų vėzlių rūšiai (*Geochelone elephantopus*), pritrūko stiprybės tęsti savo rekordą ir šių metų birželio 23 dieną nugaišo.

Zoologijos sodo vyriausiasis veterinaras, daktaras Džon Hangar sako, kad Harieta pasidavė po labai staigios ir trumpos ligos, ilgai nesikankinusi. Ji nugaišo per vieną naktį nuo gana stipraus širdies smūgio.

Vis dėlto Harieta paliko daug pėdsakų: pradedant žmonių svarstymu, kiek daug gyvenimo ji matė, ir baigiant įrašų Guinness rekordų knygoje, įamžinančiu jos ilgaamžiškumą. Didžioji vėzlė tapo dar vienu Australijos simboliu.

„Klaipėda“

Stručiai Afrikoje pradėti plačiai auginti verslui. Štai 19 amžiaus pabaigoje Europoje ir Amerikoje įėjo į madą plunksnuotos moterų (net ir vyrų) skrybėlės, vėduoklės ir kitokie papuošalai. Tai madai praėjus, dabar stručiai auginami tik dėl mėsos ir jų odos, iš kurios gaminami įvairūs prabangūs odos dirbiniai. Stručiai neskrando, kaip ir pingvinai, nors gamtininkų jie rikiuojami į paukščius. Anton mums aiškino, kad Cape Town mieste, kur mes atsirasime rytoj ir kur yra labai vėjuota, žmonės esą buvo matę strčius skraidant. Žinoma, jis mūsų tuo neįtikino, bet kad jie gali labai greitai bėgti (iki 40 mylių per val.), įsitikinome patys, kai stebėjome surengtas strčių lenktynes.

Leido mums ir artčiau susipažinti su strčiais. Kelios moterys norėjo pasėdėti ant strčio, o vyrai jas fotografavo. Prieš lipant ant strčio, paprastai jam ant galvos uždedamas maišas, ir tik po to nuimamas. Sako, kad strčius yra kvailas paukštis, jis gerai mato, bet nelabai galvoja, gyvena labiau pagal savo instinktą. Ūkio šeimininkas mums pasakojo, kad, nors strčius ir nėra labai protingas padaras, bet kadangi jie tokie greiti, juos kartais išmoko, kaip ir šunis, saugoti avių bandas ir net galvijus.

Ūkio savininkas pasiūlė moterims strčių ir pajodinėti, sakydamas: „Don't worry, you won't know where you'll go, but ostrich will always know“. Deja, tokių drąsuolių neatsirado. Tikėkite manim, mano žmona, kai aš ją juokais padrasinau, sutiko! Strčiui maišas ant galvos, ji jau ant strčio. Bet vos tik tai prižiūrėtojas nuėmė maišą, strčius, žvilgtelėjęs į ją, kažko išsigando ir staiga pasileido bėgti, o paskui ji — prižiūrėtojas. Gerai, kad kiemas buvo aptvertas tvora, tai strčius pagaliau sustojo. Aš jau maniau, kad jis ir į orą pakils. Tokio vaizdo nesitikėjau, visi griebėsi už fotoaparatus, bet tik keli spėjo tą staigų, bet neilgą, joimą įamžinti.

Viskas baigėsi laimingai, o kai man žmona po to pradėjo pasakoti: „Aš tik laikiausi už jo sparnų“, aš kažkaip, juoku springdamas, prisiminiau mano mėgstamo poeto Kazio Binkio eilėraščio „Vėjavaišis“ eilutes: „Gulbės — keliai! Gervės — keliai! Debesiu keliu plaučiu, aš važiuoju!“ Nuo tos dienos žmona buvo vadinama „ostrich girl“, o už drąsumą iš ūkio savininko ji gavo net diplomą, kurį ji žada įrėminti ir pakabinti prie kitų panašių diplomų iš kitų kelionių.

Čia pat pavagėme ir pietus. Strčio mėsa gana brangi, doleriais kainuotą apie 10–20 dol. už svarą. Kas norėjo, užsisakė strčio mėsos, keptos Wellington stiliumi, kuri skoniu priminė jautieną. Buvom perspėti, kad strčio negalima užsakyti „well done“, nes tuomet mėsa būna beveik neįkandama. Kai aš pasakiau, kad esu matęs strčių ir Pietų

ŽMONĖS IR ŽVĖRYS ALEKSAS VITKUS

Nr. 12

Amerikoje, savininkas mane pataisė, sakydamas, kad tai ne strčius, o tik į jį panašus paukštis, vardu rhea, o Australijoje dar vadinamas — emu. Jie panašūs į strčių, bet yra gerokai mažesni.

Pavakariais aplankėme krokodilų ir citų (cheetah) ūkį. Keista tų žvėrių kombinacija, bet buvo netoli, tai ir sustojome. Įspūdžio didelio iš čia neišsivežėme, nes čia nei citos, nei krokodilai negyvena laisvėje taip, kaip būna natūraliuose gamtos parkuose. „Another tourist trap“, burbtelėtų ne vienas amerikietis.

Daugiau istorijos

Paskutinis sustojimas prie Indijos vandenyno buvo Mossel Bay miestelis, kur sustojome apžiūrėti istorinio muziejaus, kuris mus grąžino atgal 500 metų, kai pirmieji portugalų laivai pradėjo ieškoti kelio į Indiją. Čia vieną 1487 m. dieną sustojo portugalų kapitonas Bartolomeu Dias, ir įkūrė mažą postą vardu Sao Bras, kurį olandai vėliau perkrikštijo į Mossel Bay. Dias Indijos niekada nepasiekė, bet po jo 1497 m. sekęs jo tautietis Vasco da Gama tapo pirmuoju europiečiu, pasiekusiu Indiją jūros keliu. Po 500 metų Portugalijoje buvo pastatytas lygiai toks pats kaip Dias laivas ir atplukdytas į Mossel Bay, kur ir mes turėjome progos gerėtis jo grakščia forma ir plačiomis trijų stiebų burėmis. Žiūrėjom į tą laivą ir stebėjome: „Kokie pramušgalviai drisdavo tokiais mažais laivais plaukti aplink pasaulį?“

Kai 1500 m. kapitonas Pedro de Ataide čia prie vieno didelio medžio geležiniame puode paliko laišką, kuriame perspėjo kitus kapitonus apie bėdas, kurių jis turėjo Indijoje, 1501 m. tą laišką atrado kito laivo kapitonas Joao da Nova. Taip atsirado pirmos pašto įstaigos Pietų Afrikoje tradicija, kuri yra palaikoma ir dabar, ir mes ten, geležiniame bate, palikome korteles, kurios pašte buvo specialiai antspauduotos, ir po kelių savaičių pristatytos į mūsų namus Amerikoje.

Kai Dias praplaukė Table įlanką, jis ten nesusitojo, ir tik vėliau pastebėjo, kad jo laivas jau plaukė į šiaurę, kas reiškė, jog jis jau apiplaukė Afrikos kontinento pietinį smaigalį. Išvargusiems jūrininkams reikalaujant, jis apsuko laivą, ir išplaukė namo, o pietinį kontinento iškyšulį pavadino „Cabo

de Boa Esperanza“, kas reiškia „Gerosios Vilties ragas“. Beveik šimtu metų vėliau (1580), tą patį ragą praplaukdamas savo kelionėje aplink visą žemės rutulį, Sir Francis Drake pavadino gražiausiu, iš visų, kada nors jį matytų.

Portugalai ieškojo tik kelio į Indiją, o olandai pirmieji pradėjo kraštą kolonizuoti, kai 1652 m. olandų kapitonas Jan van Riebeeck su savo šeima ir dar apie 90 žmonių, įsikūrė prie Table įlankos, netoli dabartinio Cape Town didmiesčio. Jų tikslas buvo auginti žemės ūkio produktus, kuriais galėtų aprūpinti į Indiją praplaukiančių laivų ėgulas šviežiais vaisiais ir daržovėmis, taip padedant išvengti tuomet plačiai paplitusios skorbuto ligos.

Olandija 17 šimtmečio viduryje, numetusi Ispanijos jungą, pasijuto savo galybės viršūnėje. Jos įsteigta „Vereenigte Oostindische Compagnie“ bendrovė, mums angliškai geriau žinoma kaip „Dutch East India Co.“, veikė kaip atskira karinė ir ekonominė galybė, ir netrukus perėmė ne tik Pietų Afriką, bet ir didžiulius plotus pietryčių Azijoje, iš kur gaudavo didelį pelną. Istorija sako, kad, pvz., 1669 m. privati Dutch East India korporacija jau turėjo savo 40 karo ir 150 prekybos laivų laivyną, kartu su 10,000 karių kariuomene. Deja, auganti Prancūzijos ir Anglijos galybė, nevykęs olandų valdymas ir nežmoniškas tų Azijos kraštų žmonių išnaudojimas ilgainiui sužlugdė olandų bendrovę. Ją 19 šimtmečio pradžioje anglai išstūmė iš visos Pietų Afrikos.

1657 metai Pietų Afrikos istorijoje buvo labai reikšmingi, nes tais metais olandai iš Javos ir Madagaskaro ūkio darbams atsivežė pirmuosius vergus. Po to sekė ištisas srautas vergų iš Angolos, Nigerijos ir Gambijos. Kai kurie istorikai mano, kad tas nutarimas nulėmė Pietų Afrikos ateitį daugiau, negu bet koks kitas sprendimas. Jei tų vergų nebūtų pradėta įsivežti, būtų pritraukti baltieji darbininkai iš Europos ir Pietų Afrika būtų ilgainiui išsivysčiusi panašiai, kaip baltųjų dominuojama Kanada, Australija ar Naujoji Zelandija. Reikia prisiminti, kad 1657 m. olandų ateiviai su vietiniais juodaisiais dar nekariavo ir gyveno gana taikingai.

Traukiame vis tolyn į vakarus, pravažiuodami visokiausiais keistais pavadinimais vietoves, kurių kartais ir vardą sunku ištarti, pvz., miestelis vardu Vermaaklikheid, nors pasitaiko ir labai gerai pažįstamų vardų, kaip Heidelberg. Tolstame nuo vandenyno, tik nežinome, ar nuo Indijos, ar nuo Atlanto, nes pasirodo, kad dar ir šiandien geografsai bei okeanografsai ginčijasi, kur baigiasi Indijos, ir kur prasideda Atlanto vandenynas.

Bus daugiau.

Jaunieji tapytojai gvildena ryšius

Jaunieji tapytojai (iš kairės): Andrius Zakarauskas, Domas Noreika, Agnė Bagdžiūnaitė, Kristina Šeputytė.

Vilnius, rugpjūčio 1 d. (ELTA) — Asmeninių ir meninių ryšių temą gvildena antradienį sostinės „Vartų“ galerijoje atidaryta paroda „Ryšiai“. Šią temą savo kūriniuose nagrinėja penki jauni tapytojai, debiutuojantys seniausioje privačioje galerijoje.

Agnė Bagdžiūnaitė, Kristina Šeputytė, Saulius Ketleris, Domas Noreika ir Andrius Zakarauskas, pasak parodos rengėjų, pasižymi ypač šiuolaikiška ir savita menine raiška. Pristatant šių jaunųjų menininkų kūrybą jungiamąja linija tampa įvairaus pobūdžio ryšiai, kurie įvairiai persipina ir veikia menininkų kūrybą.

Vienas iš pagrindinių klausimų, kylančių jaunų menininkų galvose, — kas nutinka meno kūriniams po parodų? Kas sprendžia apie jų ateitį, ar jie pateks į muziejus ir panašiai? Kokiais kriterijais vadovaujasi atrinkantieji menininkų kūrinius? Kaip menininkui nuspręsti, kas jam svarbiau — būti aktualiui šiandien ar projektuoti kūrybą į ateitį?

Sudėtingą šiuolaikiniam lietuviško meno pasauliui kelių sluoksnių kontekstą ir bando atidengti šie penki jauni menininkai.

Paroda „Ryšiai“ „Vartų“ galerijoje veiks iki rugpjūčio 26 dienos.

Lietuva parems karo nualintą Libaną

Vilnius, rugpjūčio 2 d. (BNS) — Atsižvelgdama į Jungtinių Tautų paskelbtą skubų kreipimąsi, Vyriausybė nutarė iš rezervo fondo skirti 300,000 litų humanitarinei pagalbai Libano gyventojams, kenčiantiems nuo besitęsiančių veiksmų tarp Izraelio kariuomenės ir „Hezbollah“ grupuotės.

Mažiausiai 700,000 žmonių Libane neteko namų arba buvo priversti iš jų išsikraustyti. Pietinės Libano

teritorijas paliko apie 280,000 gyventojų.

Sunaikinta Libano civilinė infrastruktūra, elektrinės, keliai, uostai, tiltai, žmonės susiduria su milžiniškomis ekonominėmis problemomis, trūksta geriamo vandens ir maisto.

Humanitarinę pagalbą Libanui jau skyrė Europos Komisija (30 mln. eurų), Jungtinės Amerikos Valstijos, kai kurios ES ir kitos valstybės.

D. Gudelio premjero komandoje nebus

Vilnius, rugpjūčio 2 d. (ELTA) — Premjeras Gediminas Kirkilas į savo komandą neketina kviesti buvusio prezidento patarėjo Dariaus Gudelio. Trečiadienį ministras pirmininkas žurnalistams teigė turįs „kitų planų, nesusijusių su D. Gudeliu“.

Pasak premjero, su D. Gudeliu buvo tik pasitarta dėl galimybių dirbti Vyriausybėje.

Tuo tarpu potvarkį atleisti D.

Gudelį iš patarėjų prezidentas pasirašė trečiadienio rytą.

Antradienį premjeras pareiškė, kad D. Gudelis pats pasiprašė į jo komandą.

Pats D. Gudelis praėjusią savaitę pareiškė esąs pasirengęs palikti Prezidentūrą ir pereiti dirbti į Vyriausybę. Prezidento atstovė spaudai irgi teigė, jog D. Gudelis priėmė sprendimą pereiti pas premjerą.

SPORTAS

* 2000 metų Sydney (Australija) olimpinių žaidynių čempionė Daina Gudžinevičiūtė Kroatijoje vykstančiame pasaulio čempionate tranšėjinėje aikštelėje užėmė 14-ą vietą tarp šešiolikos dalyvių. Lietuvos šaulė numušė 80 lėkštelių ir aplenkė tik varžoves iš Japonijos ir Kanados. Pasaulio čempionė tapo Pietų Korėjos atstovė Hye Kyong Son.

* Rusijoje pasibaigusiame dešimties pajėgiausių planetos šachmatininkų superturnyre „Šiaurės Uralo taurė — 2006“ Viktorija Čmilytė surinko 4 taškus iš 9 galimų ir užėmė septintą vietą. Antradienį paskutiniajame — devintajame — rate šių metų planetos pirmenybių bronzos medalininkė V. Čmilytė sužaidė lygiosiomis su jauniausia turnyro dalyve dvylikamete Yifan Hou, kuri šiais metais šachmatų olimpiadoje su Kinijos rinktine iškovojo bronzą. Turnyro nugalėtoja tapo 2005 metų Senojo žemyno čempionė ukrainietė Kateryna Lahno.

* Amerikietis Brendan Hansen antradienį California valstijoje vykusiame plaukimo čempionate pagerino 100 m krūtine rungties pasaulio rekordą. Atėnų olimpinių žaidynių vicečempionas B. Hansen 100 krūtine nuplaukė per 59.13 sek. ir pagerino pačiam nuo 2004 m. priklausiusį rekordą.

Kalbininkai neturi už ką girti politikų

Atkelta iš 1 psl.

„reiškia“, „taip sakant“ ir „vadina“, virtusius žodžių nuotrupomis „ške“, „tsakant“ ir „vansi“.

„Kai žmogus galvoja ne ką, o kaip sako, parazitiniai žodeliai, dar vadinami pertarais, nebėra reguliuojami sąmoningai. Manau, pats prezidentas puikiai žino apie savo žodelyčius, bet tai yra kalbinis įgūdis, taip pat psichologinis dalykas, todėl nėra taip lengva jų atsikvėsti. Visą gyvenimą kalbėjus vienaip, sunkoka pasikeisti“, — aiškino kalbininkas.

Prezidento kalboje dar yra tarties, kuri susijusi su anglų kalbos įtaka, klaidų, ir kitų, išlendančių tuomet, kai valstybės vadovas kalba „gyva kalba“, o ne skaito.

Kalbos inspekcija neturi teisės kiek griežčiau kontroliuoti politikų kalbos ir bausti piniginėmis baudomis, nes to nenumato Administracinių teisės pažeidimų kodeksas. Priešingai nei žurnalistus, politikus kalbos inspekcija gali tik konsultuoti ir raginti kalbėti taisyklinga lietuvių kalba. Tačiau ir tą daryti sunku, nes politikų — daug, neužtenka laiko, o net ir pamokius juos kalbos, tai duoda mažai naudos, nes greit ateina nauja valdžia, ir tarties, kirčiavimo, žodyno klaidų ratas pradeda suktytis iš naujo.

Kalbos įstatyme nėra tiesiogiai ir aiškiai parašyta, kad politikai privalo kalbėti taisyklingai, pateikiamos tik bendros formulės, kad kalba turi būti taisyklinga.

„Mat jau leidžiant įstatymą, 1995 metais, buvo aišku, kad politikas turi pats rūpintis savo kalba, neprižiūrimas įstatymo“, — paaiškino A. Dambrauskas.

Pasak kalbininko, daugelio poli-

tikų, kaip ir visų žmonių, kalbai įtakos darė rusų kalba ir kultūra.

Kalbininkas mano, kad piniginės baudos neprivertstų valdininkų kalbėti gražiai, o paklaustas, kaip tuomet kovoti su šia problema, prisiminė, kaip prieš penkerius metus kalbininkai stebėdavo Seimo posėdžius ir fiksuodavo Seimo narių kalbos klaidas. Tačiau A. Dambrauskas pridūrė, kad tokios akcijos daromos itin retai, nes tai duoda mažai naudos, be to, nėra laiko.

„Pateikiame klaidų sąrašus jiems asmeniškai ir tikimės, kad įsimins klaidas, klaus, aiškinsis, mokysis, konsultuosis. Deja, to nėra“, — nusi-vylė kalbos specialistas.

Iš visų laikų politikų, kalbininko nuomone, prasčiausias kalbos atžvilgiu buvo penktosios Lietuvos Vyriausybės, sudarytos 1992 metais, premjeras Bronislovas Lubys.

„Tokio baisaus kalbėjimo iki tol nebuvau girdėjęs. Visa kalba — vien rusiškos konstrukcijos, išverstos į lietuvių kalbą pažodžiui“, — pakomentavo kalbininkas.

Iš dabartinių politikų vienas prasčiausių kalbėtojų yra Viktoras Uspaskichas.

„Pradedant nuo tarties klaidų, baigiant pačiomis netaisyklingiausiomis konstrukcijomis“, — teigė Kalbos inspekcijos atstovas. Jo nuomone, yra grupė labai blogai šnekančių politikų, ir grupė šnekančių vidutiniškai, daugiau yra labai prastai kalbančių.

Tačiau ne visi politikai nepaiso kalbos kultūros.

„Česlovą Jursėną laikyčiau vienu iš nedaugelio, kurie tikrai rūpinasi savo kalba“, — ilgai pagalvojęs prisiminė A. Dambrauskas.

R. Paksas vis dar džiaugiasi diplomatinio...

Atkelta iš 1 psl.

kurie seniai pabaigę veiklą“, — sakė A. Ažubalis.

Kaip rašo dienraštis „Lietuvos rytas“, diplomatinis pasas, su kuriuo aplink pasaulį skrido nušalintas prezidentas R. Paksas, padėjo jam išvengti nemalonių užsienyje.

Pasak dienraščio, po daugiau kaip mėnesį trukusios reklaminių kelionės sugrįžęs R. Paksas pasigyrė, jog per skrydį kilusias kliūtis jam padėjo išspręsti turimas diplomatinis pasas ir jame esantis įrašas, kad jo savininkas — buvęs Lietuvos prezidentas.

Diplomatinės tarnybos įstatymas numato, kad diplomatinį pasą turi teisę turėti kadenciją baigę presiden-

tai, buvę Seimo pirmininkai, ministrai pirmininkai, užsienio reikalų ministrai. Seimo pirmininkui diplomatinis pasas paliekamas tuo atveju, jeigu apkaltos proceso tvarka iš jo nebuvo atimtas parlamentaro mandatas. Ši sąlyga galioja ir premjerui bei užsienio reikalų ministrui.

Užsienio reikalų ministras Petras Vaitiekūnas patvirtino, kad pagal Lietuvos įstatymus diplomatinį pasą gali turėti ir apkaltos keliu nuo prezidento posto nušalintas asmuo: „Buvęs prezidentas Rolandas Paksas turi diplomatinį pasą, nes Diplomatinės tarnybos įstatymas taip reglamentuoja šį klausimą. Be to, jis diplomatinį pasą gali turėti ir kaip buvęs Vyriausybės vadovas“.

Situacija „Mažeikių naftoje“ kontroliuojama

Atkelta iš 1 psl.

būti atnaujintas naftos tiekimas, įmonė kol kas neturi. Šiuo metu Mažeikių gamykla gauna naftą iš Būtingės naftos terminalo — 100,000 tonų, dirbant minimaliu režimu, užteks 6–7 dienoms.

„Per pastaruosius dvejus metus „Mažeikių nafta“ nėra turėjusi jokių naftos tiekimo garantijų, bet jos perdavimo rezultatai iki rugpjūčio 1 dienos buvo labai geri“, — kalbėjo G. Karsokas.

Anot jo, tai, jog „Mažeikių nafta“ vežasi naftą per Būtingę, kuro kainoms įtakos nedarys.

Žaliavą minimaliu režimu dirbanti gamykla nuo antradienio pumpuoja iš Būtingės naftos terminalo,

kur antradienį ryte atplaukė tanklaivis su 100,000 tonų naftos. Kiti tanklaiviai į Būtingę, planuojama, turėtų atplaukti rugpjūčio 8, 17 dienomis ir mėnesio pabaigoje.

„Mažeikių naftos“ valdybos pirmininkas Nerijus Eidukevičius sakė, jog nafta vamzdynu iš Rusijos neteka tik dėl praėjusį šeštadienį įvykusios avarijos naftotiekyje Rusijos teritorijoje.

Tuo tarpu premjeras G. Kirkilas dar antradienį tvirtino, jog naftos tiekimo reikalai susitvarkys, „Mažeikių nafta“ perkančiam Lenkijos susivienijimui „PKN Orlen“ baigus derybas su Rusijos naftos eksportuotojais. Kada ir kokiomis sąlygomis tai gali įvykti, premjeras nekommentavo.

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

Derybos dėl taikos stovi vietoje

Beirutas, rugpjūčio 2 d. (AFP/BNS) — Izraelio pajėgos anksti trečiądienį surengė operaciją, kuri vyko daug toliau Libano teritorijoje nei ankstesni, o Jungtinių Tautų (JT) Saugumo Tarybos narėms dar nepavyksta suderinti nuomonių skirtumų dėl to, kaip užbaigti šį jau tris savaites trunkantį konfliktą.

Vietos policija pranešė, kad sraigtasparniu atskridę Izraelio kariai „Hezbollah“ buveinėje Baalbek, esančiame Rytų Libane prie Sirijos sienos, areštavo penkis žmones.

Per šią operaciją žuvo 11 civilių žmonių, tarp jų — Sirijos pilietis.

Be to, pasibaigus 48 valandas galiojusiam antskrydžių sustabdymui, Izraelio karo lėktuvai sunaikino du tiltus Šiaurės Libane, maždaug 5 km nuo sienos su Sirija, kurią Izraelis kaltina teikiant pagalbą „Hezbollah“, pranešė Libano policija.

Apie dalinį antskrydžių sustabdymą, kuris galiojo 48 valandas, Izraelis paskelbė po sekmadienio operacijos Libano Qana kaime, per kurią žuvo 52 civiliai gyventojai, daugiausia moterys ir vaikai.

Tel Avive armijos atstovė sakė, kad per trečiądienio operaciją Baalbek buvo į nelaisvę paimti keli „Hezbollah“ nariai, kurie buvo nugabenti į Izraelį.

Pasak jos, visi operacijoje dalyvavę Izraelio kariai grįžo į savo bazę. Atstovė taip pat sakė, kad „Hezbollah“ patyrė nuostolių, bet tikslaus žuvusiųjų ar sužeistųjų skaičiaus neužrašė.

„Hezbollah“ paneigė šiuos pranešimus ir tvirtino, kad Baalbek pagrobti piliečiai yra eiliniai civiliai

žmonės.

JT Saugumo Tarybos penkių nuolatinių narių — Didžiosios Britanijos, Kinijos, Prancūzijos, Rusijos ir Jungtinių Valstijų — ambasadoriai, po atvirų diskusijų su JT generaliniu sekretoriumi Kofi Annan, regis, vis dar nesutaria dėl ugnies nutraukimo ir tarptautinių pajėgų dislokavimo laiko ir sekos.

Baltųjų rūmų atstovas Tony Snow sakė, kad skubus ugnies nutraukimas „šiuo metu neatrodo tikėtinas“.

Jungtinės Valstijos ragino tartis dėl „patvaraus“ ugnies nutraukimo, o Prancūzija pateikė rezoliucijos projektą, kuriame raginama tuoj pat nutraukti karo veiksmus.

Europos Sąjungai antradienį taip pat nepavyko rasti sutarimo dėl raginimo tuoj pat nutraukti ugnį; vietoje to buvo pareikalauta tuoj pat nutraukti karo veiksmus.

Izraelio premjeras Ehud Olmert žadėjo nesutikti su paliaubomis, kol „Hezbollah“ kelia grėsmę žydų valstybei.

„Sutiksime su ugnies nutraukimu, kai tikrai žinosime, jog sąlygos skiriasi nuo tų, kuriomis prasidėjo karas“, — sakė E. Olmert.

Vicepremjeras Shimon Peres, lankydamasis Jungtinėse Valstijose sakė, kad Izraeliui gali prireikti savaičių, kol jis neutralizuos „Hezbollah“ Pietų Libane ir kol bus galima ten dislokuoti tarptautines pajėgas.

Pasak jo, Izraelio pajėgos sunaikino 70–80 proc. „Hezbollah“ tolimojo nuotolio raketų ir yra labai arti lemiamo smūgio šiai šimtų kovotojų grupuotei.

Vladimir Putin ipėdiniai — nepakankamai populiarūs

Maskva, rugpjūčio 3 d. („Reuters“/BNS) — Galimi kandidatai į Rusijos prezidento Vladimir Putin postą Sergej Ivanov ir Dmitrij Medvedev kol kas pagal pasitikėjimą nusileidžia dviem nepretenduojantiems į šį aukščiausią šalies postą politikams — Sergej Šoigu ir Vladimir Žirinovskij, rodo Rusijos viešosios nuomonės tyrimo centro (RVNTC) surengta apklausa.

Gegužę kita tyrimo kompanija — Jurij Levada analitinis centras per apklausą gavo kiek kitokį rezultatą. Tada paaiškėjo, kad jeigu prezidento rinkimai būtų surengti tuo metu, kai vyko apklausa ir kandidatų sąrašė nebūtų V. Putin, daugiausiai balsų gautų ultranacionalistinės Rusijos liberalų demokratų partijos (RLDP) vadovas Vladimir Žirinovskij ir vyriausybės vadovo pirmasis pavaduotojas D. Medvedev.

Po jo pagal populiarumą ėjo gyvybos ministras Sergej Ivanov, neseniai paskatintas vicepremjero postu.

RVNTC apklausa, vykusią liepos 22–23 dienomis, parodė, kad V. Putin pirmąja su dideliu atotrūkiu tarp politikų, kuriais Rusijos gyventojai labiausiai pasitiki. Šioje apklausoje jis surinko 55 proc. balsų.

Po jo su dideliu atotrūkiu eina Nepaprastųjų situacijų ministerijos vadovas S. Šoigu, gavęs 14 proc. jį re-

miančiųjų balsų, V. Žirinovskij (13 proc.), S. Ivanov (12 proc.), D. Medvedev (9 proc.) ir Valstybės Dūmos pirmininkas Boris Gryzlov (6 proc.).

Eiliniai prezidento rinkimai Rusijoje vyks 2008 metais.

Rusijos konstitucija leidžia piliečiui būti valstybės vadovu ne daugiau kaip du laikotarpius iš eilės, vadinas, V. Putin nebegali balotiruotis per kitus rinkimus. Pats V. Putin ne kartą žadėjo šaliai ir tarptautinei bendrijai nekeisti konstitucijos, kad sudarytų sau galimybę būti išrinktas trečiajam laikotarpiui.

Tačiau sociologijos tyrimai rodo, jog šalyje nėra charizmatinių vadovų, galinčių susirungti su V. Putin, ir vis daugiau rusų pasiryžę pritarti galimoms konstitucijos pataisoms.

J. Levada analitinio centro duomenimis, iki birželio siūlymo sudaryti V. Putin galimybę vadovauti šaliai trečiąją kadenciją iš eilės šalininkų buvo daugiau nei pusė — 59 proc., palyginti su 44 proc. 2005 metų rugsėjį.

Tuo tarpu Čėčėnijos respublikos parlamentas šeštadienį nusprendė pateikti į valstybės Dūmą projektą Konstitucijos pataisų, leidžiančių V. Putin pratęsti įgaliojimus.

Kad projektas būtų priimtas, jam turi pritarti abiejų parlamentų rūmų konstitucinė dauguma ir du trečdaliai regionų.

EUROPA

ROMA

Popiežius Benediktas XVI trečiądienį paragino rasti ilgalaikį politinį Izraelio ir „Hezbollah“ kruvino susipriešinimo sprendimą, kad nebūtų pralietas daugiau nekaltų žmonių kraujo. „Mūsų akys pilnos siaubingų vaizdų, kuriuose matyti tiek daug sudarkytų žmonių, ypač vaikų, kūnų. Daugiausia kalbu apie Libano Qana kaimą“, — per savaitinę audienciją sakė popiežius, pridūręs, kad jo „širdis kupina sielvarto“. Popiežius pastaruoju metu pasinaudojo kiekviena savo kalba, kad paragintų nedelsiant paskelbti paliaubas Libane, kurį jau tris savaites bombarduoja Izraelis.

VARŠUVA

Lenkijos vyriausybė nusprendė skirti 500 mln. zlotų pagalbą nuo sausras nukentėjusiems ūkininkams. „Pagalba bus skirta tiems ūkininkams, kurie praranda bent 30 proc.“ įprasto derliaus, pareiškė žemės ūkio ministras ir premjero pavaduotojas Andrzej Lepper. Išmokos ūkininkams bus mokamos dalimis per dvejus metus, pridūrė jis. Praėjusią savaitę A. Lepper išpėjo, kad dėl sausras Lenkijos grūdų derlius sumažės penktadaliu. Lenkija yra trečia pagal dydį Europos Sąjungoje (ES) kviečių gamintoja, nusileidžianti tik Prancūzijai ir Vokietijai. Pernai šalis pagamino apie 27 mln. tonų kviečių.

JAV

WASHINGTON, DC

JAV prezidentas George W. Bush sakė, kad priaugo 2 kilogramus, nes gimtadienio tortų buvę „per daug“, bet pridūrė, kad po metinės medicininės apžiūros jaučiasi puikiai. G. W. Bush, kuriam liepos 6-ąją suėjo 60 metų, yra puikiausios fizinės formos tokio amžiaus vyrui, paskelbė Nacionalinio karinio jūrų laivyno medicinos centro gydytojai. 1.83 m ūgio G. W. Bush dabar sveria 89 kg — kiek daugiau nei pernai, kai svėrė 87 kilogramus. Prezidentas mėgsta spor-

tuoti — kelis kartus per savaitę jis važinėja kalnų dviračiu, be to, atlieka raumenų tempimo pratimus ir neintensyviai treniruoja ant bėgtakio ir kitų treniruoklių.

NEW YORK

New York meras Michael Bloomberg pirmą kartą istorijoje pasirašė potvarkį, kuriuo mieste įvedama nepaprastoji padėtis dėl neįtikėtinai stiprios kaitros, užplūdusios centrinis JAV rajonus. Meteorologijos tarnybos prognozuoja, kad šią savaitę New York temperatūra gali sumušti visus rekordus, viršijusi 38 laipsnius. Spėjama, kad karštis nelabai atslūgs net naktimis. Mieste jau atidaryta per 300 ištisą parą veikiančių centrų, kur nuo kaitros gali pasislėpti nepasiturintys ir senyvo amžiaus gyventojai.

KARIBAI

HAVANA

Beveik 50 metų Kubos gyvenime dominuojantis Fidel Castro antradienį šalies gyventojams sakė, kad po operacijos yra geros nuotaikos ir kad jo būklė yra stabili. Sergantis vadovas pirmadienį prieš operaciją, kurios metu turėjo būti sustabdytas kraujavimas iš žarnyno, valdžios įgaliojimus laikinai perdavė savo jaunesniajam broliui Raul F. Castro, kuris teigė valdžios įgaliojimus perdavęs dėl to, kad Kubai kelia pavojų JAV, sakė, jog Kubos ginkluotosios pajėgos yra pasirėngusios ginti šalį.

ARTIMIEJI RYTAI

BAGHDAD

Tūkstančiai civilių šių, atsakinių už gyvenamųjų rajonų saugumą, trečiądienį Baghdad surengė eitynes, pademonstruodami savo jėgą, kuri tarpkonfesinio smurto kėlimoje šalyje gali tik dar labiau pakurstyti aistras. Civilinėmis uniformomis vilkėję jauni vyrai, priklausantys vadiniams liaudies komitetams, skandavo šūkius, o vienas kalbėtojas ragino juos pažaboti teroristus ir nuverstam prezidentui Saddam Hussein lojalius kovotojus, vadovaujančius sunitų sukilimui prieš šių vadovaujamą vyriausybę. Eitynėse dalyvavo ir Badro organizacijos, kurią sunitai kaltina turint žudymo būrius, nariai.

ATLANTIC Express Corp.

1-800-775-SEND

www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight

Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.

Auto Export

Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.

Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

Small Packages

Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.

Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Baltarusijoje bei Ukrainoje.

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

AR APSIMOKA NETIKĖTI DIEVU? (2)

**IONAS KAZIMIERAS
BURDULIS**

Ką duoda žmogui tikėjimas Dievu ir netikėjimas juo?

Tikinčiojo pasaulio centre yra Dievas, – aš esu tik jo kūrinys, iš jo gavęs teisę gyventi ir ja nauduojuosi lygiai su kitais Jo kūriniais. Būdamas tikintysis, esu Kristaus Bažnyčios narys. Iš Dievo aš gavau meilės Jam, pačiam sau ir savo artimui jausmą ir privalau ja vadovautis per visą savo gyvenimą. Mano paskirtis yra atrasti Dievo man skirtą misiją ir ją nepriklaistingai įvykdyti. Šia prasme aš turiu pagrindinę pareigą – Dievui ir dvi šalutines – sau bei savo šeimai ir savo tautai. Iš to plaukia, kad mano gyvenimas yra tarnystė, ir tik joje aš galiu realizuoti savo pašaukimą.

Dekalogas man duoda patikimą, Dievo duotą elgesio modelį, pagal kurį žmonija gyvena jau penktą tūkstantmetį. Tai yra sandora, susitarimas su Dievu, kuris, mane sutvėręs, imasi manę globoti. Aš žinau, kad pažeidęs bet kurį Dekalogo reikalavimą, užsitarnausiu Dievo rūstybę ir žmonių nepasitenkinimą.

Aš esu netobulas, nes nemari mano siela yra apraizgyta kūniško jausmo ir neprotingų įgeidžių. Tačiau man protas yra duotas tam, kad savo įgeidžius sutramdyčiau, nes, to nepadaręs, atsidursiu nuodėmės vergijoje ir pražudysiu savo sielą. Mano protas yra pajėgus suvokti, jog Dievas yra nustatęs pasaulio tvarką, ir kad aš dalyvauju tą tvarką palaikant. Atsidavęs nuodėmei, aš atsisakau dalyvauti pasaulio tvarkos darboje ir einu prieš Dievo valią, prieš savo, prieš savo artimųjų ir prieš savo tautos interesus.

Kita vertus, būdamas Bažnyčios narys, aš esu įsijungęs į kitą šeimą, kurios tikslas – visų jos narių sielų likimai. Pomirtinis gyvenimas – paslaptis, ji žadina kiekvieno vaizduotę. Jeigu ateistas gali atsainiai numoti į jį ranka ir kalbą apie tai laikyti prasimanymais, tai tikinčiam rūpestis savo siela nuspalvina visą jo žemiškąją būtį ir tampa pasirusimu amžinybei. Čia pravartu pastebėti, jog medikų atlikti tyrimai jau duoda patikimų įrodymų, jog pomirtinis pasaulis egzistuoja, apie jo egzistavimą yra sukaupta daug liudijimų, kuriuos pateikia po klinikinės mirties į gyvenimą sugrįžę pacientai.

Ateistui egzistuoja egocentrinis pasaulio modelis, – aš esu pasaulio centras ir jo aktyvusis elementas, o visas pasaulis yra vertas tiek, kiek gali tenkinti mano asmeniškų poreikius. Iš to išplaukiančios pareigos gali būti vertinamos tik tiek ir tik taip, kiek ir kaip jos gali pasitarnauti tą mano poreikių tenkinimui. Kitų žmonių poreikiai (net ir artimųjų!) visada lieka antrame plane, kiek jie netrukdo man. Dar daugiau, geistinė, kad mano artimieji savo poreikių atsisakyti, kai man to reikia. Visiems žinomas pavyzdys – narkomanas, pristigęs lėšų narkotiko dozei, neretai imasi smurto ir netgi savo artimųjų žmogžudystės, jeigu gražiuoju tam neišreikalauja pinigų.

Negalima tvirtinti, kad kiekvienas ateistas neturi moralės ar yra nedorovinga asmenybė. Tikrai reikia atsisąžvelgti į tai, kad ateistui moralė yra sąlyginis dalykas, tai viso labo

tik konvencija, susitarimas, pagrįstas geriausiu atveju abipuse susitariančiųjų asmenų nauda. Dievui, kurio neįmanoma apgauti, šiame susitarime vietos nėra. Jeigu man bus pravartu, aš visada galiu keisti sutarties sąlygas pagal savo norą, jei tik turiu pakankamai jėgos ir valios, ir jeigu įstengsiu sutramdyti savo partnerio nepasitenkinimą. Kitas pavyzdys – abortų klausimas. Negimęs kūdikis jo nepageidaujantiems sutuoktiniams (šiuo atveju tėvais jų vadinti negalime) yra tik nemalonus epizodas, trumpalaikis nepatogumas, kurį reikia iškęsti. Būsima gyvybė jiems nėra ypatinga vertybė. Man, ateistui, moralinis autoritetas esu aš pats, ištikus reikalui, aš jėgų, ryžto ir stiprybės galiu semtis tik iš savęs, kartais iš savo bendraminčių. Griežtai kalbant, toks ateisto paveikslas yra labai supaprastintas ir schematiškas, tačiau to pakanka, norint sugretinti du skirtingus požiūrius.

Kiekvienas asmuo, vadinantis save ateistu, turi savo pasaulėžiūrą ir pasaulėjautą, jis turi taip pat savo vertybių sistemą, kuri yra atskaitos taškas jo santykiuose su jo aplinka, su pasauliu. Tuo tarpu yra labai daug bedievių, – tai žmonės, kuriems tokie dalykai, kaip pasaulėžiūra ar pasaulėjauta, paprasčiausiai neegzistuoja. Jie sutinka, jog yra Dievas, yra moralė, kad reikia elgtis dorai, tačiau tuo nesivadovauja savo gyvenime ir santykiuose su kitais žmonėmis. Jų tarpe nemažai degradavusių, praradusių savo šeimą ir savo būstą, prasigėrusių arba atsidavusių kvaišalams.

Tačiau esama nemažai ir kitokių, kurie nėra nei prasigėrę, nei degradavę. Jie pamažu apsileido tikėjime, nesirūpina savo sielos reikalais, elgiasi taip, kaip tą akimirka jiems patogiau, nesusimąstydami, kaip neapgalvotas elgesys atsilieps jiems, jų artimiesiems ar šviesiems žmonėms tiek artimiausioje ateityje, tiek amžinajame gyvenime.

Griežtai tariant, ateisto ir tikinčiojo gyvenimo tikslas negali būti vienodai vertinamas ar siektinas. Kiekvienas žmogus, nepriklausomai nuo jo pasaulėžiūros, siekia susirasti sau gyvenimo erdvę (išgyti namus), joje išikurti, įprasinti savo būtį ir savo egzistenciją išplėsti į ateitį – sukurti šeimą, susilaukti palikuonių ir jiems perduoti savo materialinį ir moralinį palikimą.

Neabejotina, jog šie tikslai, būdami natūralūs ir suprantami, yra siekiami priklausomai nuo vertybių kiekvieno žmogaus nuostatų. Vienaip savo gyvenimą planuos ir savo planus realizuoti sieks ateistas, kuriam viskas šioje žemėje baigiasi sulig mirtimi, ir visiškai kitaip – tikintysis, kuris žemiškąjį gyvenimą laiko tik pasirengimu pomirtiniam sielos gyvenimui.

Suprantama, jog žmogui, abejingam amžinosioms vertybėms, būna sunkiau nepasiduoti pagundoms, nes dažnai jam tikslas yra virš visų vertybių. Nuolat, kiekvieną dieną matome, kaip valdžios atstovai tarsi netekę proto siekia asmeninės naudos, jų nesulaiko nei baimė netekti aukštų postų, nei laisvės, – momentą proga yra brangesnė už viską, nes rytoj proga gali nebeprisitaikyti. Progos pasitaiko, bet nesikartoja, – tai jų gyvenimiškos išminties kvintescencija.

Kaip bebūtų keista, bet valdžios svaigulys beveik vienodai apsuka galvą ir tikinčiajam, ir ateistui. Seniai, dar sovietiniais laikais, buvo sakoma, kad žmogui, dirbančiam tokioje darbovietėje, kur nėra ką pavogti, reikia prie gyvos galvos paminklą pastatyti. Labai taikliai pastebėta! Nenagrinėsime, kas yra vagystė, tik pastebėsime, jog retas pareigybinis nusikaltimas be jos apsieina. Verslininkas, davęs kyšį, siekia neteisėtos persvaros kitų verslo subjektų sąskaita. Bet juk kiti verslininkai bus priversti iš savo kišenės apmokėti kyšininko persvarą! Valdininkas, paėmęs kyšį, yra tokios vagystės bendrininkas. Ir nesvarbu, kad Baudžiamajame Kodekse tai vadinama ne vagyste, o kyšiu, jis kyla kaip tik iš vagystės!

Tie, kurie nesugebą ar nenori suvaldyti savo norų, paprastai yra susiformavę ir atitinkamą pasaulėžiūrą, požiūrį į savo ir kitų interesus, jie, patekę į valdžią, niekada neįstengs protingai suvaldyti savo norų ir asmeninio intereso suderinti su viešuoju. Tačiau jie puikiai supranta, jog kiekviena proga yra matoma visiems, ir laimės tas, kas ją pasigriebs pirmas. Tose varžybose niekada nebus „žaidžiama“ pagal taisykles. Jie visada savo tikslų sieks per rietenas, intrigų pagalbą. Ir jeigu ir bus suvienijamos pastangos, kai grobis žada būti didžiulis, tai jį besidalijant rietenų ir konfliktų niekada nebus įmanoma išvengti. Blogis yra agresyvus, ir niekada nebus įmanoma užkirsti kelio sukčiams ir perėjūnams brautis į valdžią, mums niekada nepavyks, jiems ten išbrovus, lengvai jų iš ten iškrapštyti. Būdami valdžioje, jie apauga tarnų komandomis, jiems į

talką ateina nešvarūs milijonai, o jeigu jie yra dar ir protingi, pridaro be galo daug blogio visai valstybei.

Kaip žmogui elgtis kraštutinėmis aplinkybėmis, tarkim, patekus į kalėjimą, į lagerį, į nusikaltėlių nagus, kai į akis žvelgia mirtis? Nežinodamas atsakymo, žmogus ieško patarėjų, vienas, jeigu tik tai įmanoma, pasitikti nelaimės draugu, kitas prašo Dievo pagalbos. Deja, draugu ne visada galima pasikliauti, net jeigu jis yra tavo nelaimės draugas, su kuriuo tenka likimo negandomis dalintis. O Dievas niekada neapvilia, į jį visada gali atsiremti, juo visada pasikliauti.

Taigi ar apsimoka netikėti Dievu? Užduoti klausimą, bet nepateikti į jį atsakymo, – taip aš suprantu savo užduotį, skatindamas skaitytoją susimąstyti. Man nepriimtina sukelti vienų ar kitų žmonių pasipiktinimą ar supriešinimą. Tegul kiekvienas, kam tai svarbu, atsakymo į jam rūpimus klausimus paieškos pats. Tiems, kurie įprato viską matuoti nauda, atsakysiu trumpai ir glaustai: taip, apsimoka! Tiems, kurie planuoja visko siekti, nesiskaitydami su priemonėmis, Dievu netikėti labai apsimoka. Jiems tikėjimas tik trukdytų, nes atsirastų sąžinės priekaištai, kaltės jausmas ir sutriktų suplanuotos abejotinos verslo operacijos ir nusikaltimai. O tiems, kurie Dievą tiki ar jų tikėjimas yra susvyravęs, žingsniai kreivais keliais didina nuodėmių naštą ir neskatina sugrįžti prie Dievo. Tačiau visi gali sugrįžti, – ir teisūs, ir neteisūs. Svarbu nepamiršti, jog ir tikėjime, kaip ir versle, – „proga pasitaiko, bet ji gali niekada nepasikartoti“...

Margumynai

Žuvies ledai – išeitis storuliams

Pastaruoju metu žmonės vis labiau rūpinasi savo figūra. Reikia pasakyti, kad daugeliu atveju jų susirūpinimas pagrįstas. Kovodami su kūno riebalų pertekliumi, storuliai pasirenkę kentėti ir atsisakyti pamėgtų delikatesų.

Bet kuris prisiekęs dietomanas, sergantis paranoja dėl kiekvienos nereikalingos kalorijos, pašiurpsta išgirdęs žodį „ledai“.

Tačiau dabar situacija žada keistis, ir šiuo saldžiu delikatesu galės lepinotis net patys uoliausi kalorijų skaičiuotojai.

Tokią metamorfozę ledams suteiks žuvis, gyvenanti šiaurinėje Atlanto vandenyno dalyje.

Jos sudėtyje yra ypatingo baltymo, kurį naudojant bus galima žymiai sumažinti produkto kalorinę gamą.

Kai kurie ledų gamintojai jau kreipėsi į Maisto institutą norėdami gauti leidimą savo produkcijoje naudoti žuvies ekstraktus.

Manoma, kad gautas baltymas bus naudojamas gaminant ne tik ledus, bet ir šerbetą.

Smaližiai, kovojantys su savo pražūtinga aistra, gali pasidžiaugti: vos po dvejų metų jie turės galimybę valgyti ledus iki soties ir nestorėti.

Ir nors kalbama apie kritikujamo genetiškai modifikuoto baltymo naudojimą, jis, kaip tvirtina kūrėjai,

bus visiškai nekenksmingas.

Genų inžinerijos priešininkai vis dėlto suabejojo tokia perspektyva ir jau ruošiasi stoti į kovą prieš naujuosius žuvies ledus.

Dietologai taip pat abejoja, kad naujasis saldėsis nepavojingas sveikatai.

„Kai tau sako, kad gali valgyti kiek nori, tai kvepia apsirijimu“, – sako Nacionalinės kardiologų draugijos atstovė Džein London.

Beje, kaip pažymi teisingos mitybos ideologai, ledai be riebalų jau išrasti – tai vadinamieji vaisiniai ledai.

„Reikia gerbti žmonių, kurie jau seniai dievina ledus ir nenori jų keisti į nieką kita, pasirinkimą“, – sako inovacinės gamybos šeimininkas.

Ledų gamintojai, kurie rengiasi pavaišinti visus naujuoju skanėstu, pareiškė, kad daugeliui žmonių svarbu valgyti mažai kaloringus saldumynus, kurie savo skoniu prilygsta tikriesiems.

Kaip tvirtina gamintojai, toks ir žada būti naujasis žuvies ir grietinės delikatesas.

Ledai praras maždaug pusę riebalų lyginant su tradicine receptūra, o kaloringumas – trečdaliu mažesnis.

„Klaipėda“

RENGINIŲ KALENDORIUS

2006 METAI

Rugpjūtis

Rugpjūčio 12 d., šeštadienį: Beverly Shores, IN, Lietuvių klubas ruošia metinę gegužinę Lituania parke. Pradžia 1 val. p.p.

Rugpjūčio 13 d., sekmadienį: Gen. T. Daukanto Jūrų šaulių kuopos metinė gegužinė Ateitininkų namų ažuolyne, Lemont.

Rugpjūčio 19 d., šeštadienį: JAV LB Waukegan-Lake County apylinkės metinė gegužinė Vokiečių centre, Lake Villa, IL. Pradžia 12 val. Daugiau informacijos galima rasti: www.waukegan-lakecountyil.org

Rugpjūčio 20 d., sekmadienį: LB Lemonto apylinkės gegužinė PLC sodyboje.

Rugsėjis

Rugsėjo 8-10 d. Santaros-Šviesos federacijos 53-asis suvažiavimas Pasaulio lietuvių centre.

Rugsėjo 9 d., šeštadienį: dail. Romano Borisovo akvarelių paroda „Išeinantys Rytrūsiai“ Lietuvių dailės muziejuje, PLC. Atidarymas 6 val. p.p.

— Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje Audriaus Plioplio retrospektyvinės parodos atidarymas.

Rugsėjo 10 d., sekmadienį: LB Lemonto apylinkės gegužinė PLC sodyboje.

Rugsėjo 16 d., šeštadienį: kun. Algirdo Palioko, SJ, išleistuvės Pasaulio lietuvių centro didžiojoje salėje, Lemont, IL. Ruošia Palaiminto Jurgio Matulaičio misija.

Rugsėjo 17 d., sekmadienį: dienraščio „Draugo“ gegužinė-rudens šventė t. marijonų sodelyje, prie „Draugo“ patalpų.

— Lietuvių fondo golfo turnyras.

Rugsėjo 24 d., sekmadienį: „Vaiko vartai į mokslą“ tradiciniai „Derliaus pietūs“ Pasaulio lietuvių centre, Lemont. Pradžia 12:30 val. p.p.

— Anthony Stellaccio paskaita apie XX amžiaus lietuvių keramiką Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje.

Rugsėjo 29 d., penktadienį: Nijolės Šaltenytės grafikos darbų paroda Čiurlionio galerijoje (Jaunimo centre). Pradžia 7:30 val. vak.

Spalis

Spalio 7 d., šeštadienį: koncertas Jaunimo centre. Rengia JAV LB Kultūros taryba.

Spalio 14 d., šeštadienį: filmo peržiūra Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje. Pradžia 7 val. vak.

Spalio 15 d., sekmadienį: Lietuvos Dukterų ruošiami Rudens pietūs Camelot Banquets salėje. Pradžia 3 val. p.p.

Spalio 21 d., šeštadienį: dienraščio „Draugas“ tradicinis metinis pokylis.

Spalio 20, 21 ir 22 d., penktadienį, šeštadienį ir sekmadienį: Amerikos Lietuvių katalikų kongresas, 100 metų Katalikų federacijos įsikūrimo proga.

Spalio 28 d., šeštadienį: filmo peržiūra Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje. Pradžia 7 val. vak.

Lapkritis

Lapkričio 4 d., šeštadienį: Lietuvių fondo metinis pokylis Pasaulio lietuvių centro LF salėje.

Lapkričio 11 d., šeštadienį: filmo peržiūra Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje. Pradžia 7 val. vak.

Lapkričio 12 d., sekmadienį: Premijų šventė Lietuvių dailės muziejuje, Lemont. Ruošia JAV LB Kultūros taryba.

Lapkričio 19 d., sekmadienį: Lietuvos kariuomenės atkūrimo 88 metų sukakties paminėjimas Šaulių namuose. Rengia Čikagos ramovėnai.

Gruodis

Gruodžio 3 d., sekmadienį: Šiaudinukų Kalėdų eglutei kūrimo užsiėmimas Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje. Pradžia 2 val. p.p.

— Jaunimo centro tradicinė vakarienė JC didžiojoje salėje.

Skelbimai

SIŪLO DARBA

Darbai reikalingi dažytojai su darbo patirtimi. Būtina turėti mašiną. Pageidautina, kad kalbėtų rusiškai. Tel. 847-980-7887.

PASLAUGOS

STATE FARM INSURANCE AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS IR GYVYBĖS DRAUDIMAS

Agentas Frank Zapolis (versle 49 metai)
Off. Mgr. Aukšė S. Kane,
Vilma Jarulienė,
Virginija Smuikaitienė
kalba lietuviškai.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th St.,
Evergreen Park, IL 60805
Tel. 708-424-8654; 773-581-8654

STATYBINEI KORPORACIJAI, nuostabioje Hilton Head saloje (Pietų Karolina), reikalingi darbuotojai dirbti statybose. Mes garantuojame darbą visus metus, gerą atlyginimą, atostogų ir ligos apmokėjimą, lietuvišką kolektyvą bei vežiojimą į darbo vietą. Tel: (843) 298-0826

NEKILNOJAMASIS TURAS

VIDA M. SAKVICIUS

Real Estate Consultant

Nekilnojamojo turto pirkimas, pardavimas

708-889-2148

Skelbimų skyriaus tel. 773-585-9500

Stuburo ir skausmo ligos

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS PRUNSKIS, MD
MAUNAK V. RANA, MD
Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių, sužeidimų darbovietėje bei kitų vietų skausmo diagnostikos ir gydymo specialistai.

Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Elk Grove: 847-718-1212
www.illinoispain.com

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIZINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Ste. 516
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

Akių ligų specialistai

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS - CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS - ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

SKELBIMŲ SKYRIAUS
TEL. 773-585-9500

Kanos tragedija. Karo kronika

JONAS KAZIMIERAS
BURDULIS

II Libano karas užsitęsė ir įsipliesnoja vis smarkiau. Trečiąją karo savaitę žuvusių, sužeistųjų ir pabėgusių skaičius vis auga. Izraelio aviacija subombardavo trijų aukštų gyvenamąjį namą Kanoje (Qana), kur žuvo penkiasdešimt penki beginkliai gyventojai, iš kurių dvidešimt penki - vaikai. Galilėjos Kanoje, kur, Motinos paprašytas, Jėzus padarė pirmąjį stebuklą, paversdamas vestuvėse vandenį vynu, šiandien liejasi kraujas.

Šis karas stebina abiejų kariaujančiųjų pusių žiaurumu. „Hezbollah“ kovotojai deklaruoja nepalaužiamą ryžtą kovoti, kol bus sunaikintas Izraelis, ir leidžia vis daugiau raketų, kurios nusineša vis daugiau aukų. Izraelis, paskelbęs pietinį Beirutą ir pietinį Libaną karo zona, pareiškė, jog visi iš tos zonos nepasitraukę gyventojai bus laikomi „Hezbollah“ rėmėjais ir bus apšaudomi, ir, atrodo, yra pasiryžęs griebtis išdegintos žemės taktikos.

Dėl karo veiksmų iš pietinio Libano pasitraukusių žmonių skaičius jau siekia apie septynis šimtus tūkstančių žmonių, iš Izraelio šiaurinių teritorijų pasitraukė apie trys šimtai tūkstančių.

Trečiąją karo savaitę įvykęs didžiųjų pasaulio valstybių vadovų pasitarimas Italijos sostinėje (įgavęs Romos pasitarimo vardą) neparodė ryžto nedelsiant nutraukti karo veiksmus. Greičiau atvirkščiai - politologai įtaria, jog Romos pasitarime Izraeliui buvo duota savaitė laiko „ryžtingai užbaigti su 'Hezbollah' grupuote“.

Nedavė vaisių ir Amerikos valstybės sekretorės Condoleezza Rice taikos misija, iš kurios buvo aiškiai matyti, jog JAV šiame konflikte palaiko savo strateginį partnerį Izraelį.

Nedrąsūs kai kurių Europos valstybių vadovų pasiūlymai paskelbti trijų dienų paliaubas Izraelio buvo atmesti kaip nepriimtini dėl to, kad jomis prisidengdami „Hezbollah“ kovotojai galėtų sustiprinti savo gerokai pažeistas kovines pozicijas.

Izraelio vadovybė pasipiktinusi „Hezbollah“ taktika ir kaltina ją sąmoningai provokuojant Izraelio kariuomenę apšaudyti beginklius gyventojus, kuriais kaip skydais dengiasi „Hezbollah“ kovotojai, dėl ko „Hezbollah“ atsakomybę dėl taikių gyventojų aukų vėliau suversiant Izraeliui ir taip jį sukompromituosianti pasaulio viešosios nuomonės akys.

Kad ir kaip keistai skamba toks kaltinimas dėl žudynių Kanoje, taip ir atsitiko. Vis dėlto į beginklius Kanos gyventojus šaudė ne „Hezbollah“ smogikai, o žydų kariai. Kad ir kokie būtų duodami ultimatumai karo metu, dėl sąmoningai nužudytų civilių gyventojų, kaltė tenka įsakydamą žudyti davusiems karo vadams, o ne nepabėgusiems žmonėms, ir tai vadinama kariniu nusikaltimu. Po Kanos tragedijos daugelio pasaulio valstybių vadovai pareiškė, jog karo veiksmai turi būti nedelsiant nutraukti. To pareikalavo Anglijos, Prancūzijos, Italijos, Vokietijos vadovai, ir tai gerokai sujaukia karinės Izraelio vadovybės karo planus.

Jau aišku, kad karas užsitęsė ilgam, ir kad užsibrėžti tikslai per trumpą laiką sunaikinti „Hezbollah“ grupuotė nebus pasiekti. Izraelis kariauja žūtbūtinę kovą, jo priešininkai - dvidešimt keturios arabų ir islamo valstybės, jas įkvepia didelis Izraelio priešininkų skaičius. Tokio mis sąlygomis, kurias komplikuoja įsisenėjusi neapykanta, pasiekti taikos abiems konflikto pusėms priimtinomis sąlygomis neįmanoma, karo pabaigos dar nematyti.

Remkite ir platinkite katalikišką spaudą

DRAUGAS
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
www.draugas.org

Lietuvaitė atstovavo savo šaliai kasmetinėje Future World Leader Summit savaitėje

AURELIJA TAMOŠIŪNAITĖ

Future World Leader Summit savaitės

Kiekvienais metais Presidential Classroom organizacija Washington, DC, rengia įvairias pažintines diskusijų ir seminarų savaites. Viena iš tokių programų yra Future World Leader Summit, kurioje dalyvauja jaunimas iš įvairiausių pasaulio šalių — jie analizuoja, diskutuoja ir klausosi įvairių prelegentų paskaitų, kuriose analizuojamos tarptautinių santykių, diplomatijos, ekonomikos problemos. Šių sesijų dalyviai — jaunuoliai nuo 16 iki 19 metų iš viso pasaulio. Kaip teigiama tinklalapyje www.presidentialclassroom.org, pagrindinis programos Future World Leader Summit tikslas — kad dalyvaujantys jaunuoliai pristatytų kuo įvairesnes šalis, iš kurių jie yra atkeliavę. Dažnai pristatoma ne tik sava šalis, bet ir visas regionas. Tokios seminarų bei diskusijų savaitės yra labai naudingos būsimiesiems vadovams. Čia jie įgyja pirmąsias diplomatijos pamokas, įgauna diskusijų anglų kalba patirties, mokosi pasiekti kompromisus, derybų meno.

Pagrindiniai Future World Leader Summit programos akcentai yra: šalių įvairumas, t.y. dalyvauja jaunuoliai iš daugelio pasaulio šalių, atstovaujantys pačias įvairiausias kultūras, atvykę iš skirtingų žemynų; seminarai ir diskusijos rengiami Pasaulio banke, Amerikos šalių organizacijoje (OAS), Nacionalinio saugumo universitete, JAV šalies departamente, Atstovų rūmuose; stengiamasi pristatyti kiekvieną šalį; aplankomas Holokausto muziejus; galima susitikti su savo šalies ambasados atstovais.

Vienintelė lietuvaitė

Š. m. liepos 22–29 d. surengtoje Future World Leader Summit savaitėje dalyvavo ir atstovė iš Lietuvos — Laura Stankevičiūtė. Ši jauna moksleivė, atvykusi iš Kaišiadorių rajono, sulaukė tikrai nemažai dėmesio iš kitų dalyvių, mat buvo vienintelė atstovė iš šios šalies. Visus dalyvius turbūt sužavėjo ir originalūs lietuviški tautiniai rūbai, kuriais apsirengusi Laura pristatė mūsų šalį, ir skudučiai, kuriais gro-

dama ji atliko vieną seniausių lietuvių liaudies dainų „Bėkit bareliai“. Už pamokymą groti skudučiais L. Stankevičiūtė yra labai dėkinga Genutei Razumienei, „Gabijs“ kanklių ansamblio vadovei.

Merginai pavyko gauti stipendiją iš Presidential Classroom organizacijos, ir tai buvo didelė parama besiruošiant vykti į Future World Leader Summit konferencijų savaitę.

Kaip pasakojo Laura Stankevičiūtė, iš viso dalyvavo maždaug apie 460 jaunuolių iš viso pasaulio. Studentai ir mokiniai buvo atvykę net iš tokių egzotiškų šalių kaip Saudo Arabija, Šri Lanka, Hondūras, Pietų Afrikos Respublika, Taivanas, Jamaika ir kt.

Visi jaunuoliai gyveno kambariuose po 3–4 žmones. Laurai teko gyventi su šrilankiete ir amerikiete. Pasak jos, organizatoriai stengėsi, kad kambariuose gyventų žmonės iš kuo skirtingesnių šalių ir vieni kitų nepažintų. Todėl jau pačią pirmą dieną lietuvaitė susipažino su bendraamžiais iš kitų šalių. Laura labiausiai susidraugavo su jaunuoliais iš Šri Lankos, Kanados ir Taivano. Pasak jos, visi dalyvavusieji praleisdavo labai daug laiko kartu: diskutuodami grupėse, seminarų metu, pusryčiaudami, pietaudami ar surengtų vakarėlių metu. Laiko pabūti vienam beveik nelikdavo.

Atstovavo ne tik Lietuvai

Laura atstovavo ne tik Lietuvai, bet ir visam Rytų Europos (Eastern Europe) regionui. Šiam regionui dar priklausė dvi lenkaitės, kurių viena gimusi JAV, ir būrelis amerikiečių, kuriems tai buvo puiki proga daugiau sužinoti apie šį Europos regioną. Visa ši grupelė diskutuodavo tam tikromis temomis bei rengėsi pristatymui — turėjo pristatyti savo regioną visiems kitiems dalyviams.

Pasak Lauros, buvo ir dar vienas visų dalyvių suskirstymas: ne pagal šalį, o pagal darbo grupes, kurios turėjo diskutuoti įvairiais klausimais ir vėliau savo diskusijų darbo rezultatą pristatyti kitiems. L. Stankevičiūtė pateko į darbo grupę, kurioje buvo diskutuojama apie terorizmą, jo svarbą šiandieniniame pasaulyje, šios problemos sprendimo galimybes. Lauros darbo grupėje buvo 40 bendraamžių.

Nuotraukoje grupė, laimėjusi „World Trade“ žaidimą. Pirmą iš kairės — Laura Stankevičiūtė.

Didelis užimtumas

Lauros prisiminimai iš Future World Leader Summit savaitės patys geriausi. Jos teigimu, buvo ne tik įdomu, bet ir labai linksma. Šiek tiek nejaukiai jautėsi tik dėl to, kad buvo vienintelė atstovė iš Lietuvos. Pasak jos, buvo labai smagu žiūrėti į dideles grupes jaunuolių, atvykusių iš Šri Lankos, Taivano. Jie labai gražiai šoko savo tradicinius tautinius šokius, tikrai buvo įdėję daug pastangų besiruošiant pristatyti savo šalį.

Jaunuoliai visą savaitę buvo labai užimti, nuo pat ankstyvo ryto iki vėlyvo vakaro, pasak lietuvaitės, visi būdavo „ant kojų“. Šiek tiek nuvargino ir karštas oras, bevaikščiojant po ekskursijas JAV sostinėje Washington, DC, ir ilgos konferencijos vėsiose patalpose.

Atvyko atstovai ir iš Lietuvos ambasados

Kaip pasakojo Laura Stankevičiūtė, priklausomai nuo grupės visi dalyviai vyko į skirtingas ambasadas. Lietuvos Respublikos ambasados atstovai patys atvyko į konferenciją ir, pasak Lauros, labai gražiai pristatė mūsų šalį: parodė skaidres su gražiausiomis Lietuvos vietomis, pateikė įdomiausius faktus apie Lietuvą, kalbėjo apie šalies ekonominę situaciją, NATO, Europos Sąjungą, Lietuvos politiką bei kitus faktus, susijusius su Lietuva. Lauros grupei patiko išsamūs atsakymai į jų užduotus klausimus LR ambasados atstovams bei tai, kad buvo nevengiama kalbėti ir apie esamas problemas.

Daug pamatė ir aplankė

Lietuvaitėi Washington, DC patiko labai didelį išspūdį. Jos nuomone, tai tikrai labai gražus miestas su nuostabią architektūrą, kuri jai priminė Europą, su paminklais, muziejais, parkais. Future World Leader Summit konferencijų savaitės dalyviai aplankė Holokausto muziejų. Jiems buvo surengtas seminaras, kurio metu kalbėjo Erica Eckstut — moteris, išgyvenusi šį baisų įvykį. Laura su savo bendraamžiais aplankė Kenedžio kapavietę, stebėjo ceremoniją, kurios metu pasikeičia sargybiniai prie jo kapo, visi aplankė Pasaulio banką. Laura su grupe

vyko į Turkijos ambasadą, susitiko su įvairiais diplomatais, Kongreso atstovais ir kitais politikais. Linksmiausias Laurai pasirodė politinės satyros grupės „Capitol steps“ pasirodymas bei labai patiko oficiali baigiamoji vakarienė, po kurios buvo surengtas šokių vakarėlis.

Neįkainojama patirtis

Laura, šiais metais baigusi viešąją mokyklą, nuolat dalyvavo įvairiose olimpiadose Lietuvoje. 12-ąją klasę ji planuoja baigti JAV, Lemont High School. Paklausta, ką norėtų studijuoti ateityje, Laura teigė, jog domisi tarptautiniu verslu. Kokiam universitete pasirinktų studijuoti, priklausys nuo išlaikytų TOEFL ir SAT egzaminų rezultatų.

Lietuvaitės nuomone, ši konferencijų savaitė — tai neįkainojama patirtis. Ji sužinojo daug naujų dalykų apie politiką ir politikus, diskusijos įvairiausiomis temomis suformavo stipresnę nuomonę apie tam tikrus dalykus. Merginai labai padėjo ir tai, kad visas vyko angliškai, tad dabar ji jaučiasi daug geriau kalbėdama šia kalba. Lietuvaitė susirado daug naujų draugų, su kuriais dabar nuolat susirašinėja. Laura rekomenduoja visiems bendraamžiams, besidomintiems politika, vadovavimu, verslu, ekonomika, dalyvauti šioje konferencijų savaitėje, rengiamoje kiekvienais metais. Daugiau informacijos apie Presidential Classroom organizuojamas įvairias programas ir konferencijų savaites besidomintieji gali rasti tinklalapyje:

www.presidentialclassroom.org

Presidential Classroom

Tai organizacija, įsikūrusi JAV sostinėje Washington, DC, kurios pagrindinis tikslas yra rengti ateities kartų politikos vadovus. Presidential Classroom rengia ir siūlo jaunuoliams įvairių programų savaites, kurių metu atveriami šalies valdymo, saugumo, diplomatijos užkulisai. Diskusijoms vesti ar seminarams dėstyti kviečiami iškilūs politikai, karinių pajėgų atstovai, prezidento patarėjai, verslo pasaulio vadovai, žurnalistai. Nuo 1968 m., kuomet įsikūrė ši organizacija, jos rengiamose sesijose dalyvavo jau 115,000 jaunuolių iš įvairių pasaulio šalių.

Laura (antra iš kairės) su dalyvėmis iš Šri Lankos.

BANDOMA PERRAŠYTI VISATOS ISTORIJA

Kaip atsirado Visata? Dauguma mokslininkų manytų, kad tai yra pats svarbiausias klausimas. Net Stefan Howking, kuris prie atsakymo į šį klausimą priartėjo galbūt arčiau nei bet kas kitas, toks klausimas iš tiesų net neegzistuoja.

S. Howking, dirbantis Cambridge universitete (Jungtinė Karalystė), su kolega Tomas Hertog iš Europos dalelių fizikos laboratorijos, priklausančios CERN kompleksui (Šveicarija), rengiasi išspausdinti mokslinį darbą, tvirtinantį, kad Visata neturėjo išskirtinės pradžios.

Kaip rašo portalas „nature.com“, pasak mokslininkų, Visata prasidėjo absoliučiai visais išsivaizduojamais (ir kai kuriais neįsivaizduojamais) būdais.

Iš šios Visatos pradžių gauso dauguma laikui bėgant nunyko ir nepaliko jokio akivaizdžiai pastebimo pėdsako toje Visatoje, kurią matome dabar. Ir tik nedidelė dalis pradžių susijungė bei sukūrė dabartinę mūsų kosminę aplinką, tvirtina mokslininkai.

Tai, jų teigimu, yra vienintelė įmanoma išvada, jei kvantinė fizika yra vertinama rimtai. „Kvantinė mechanika draudžia vienintelę istoriją“, — sakė T. Hertog.

Mokslininkų teorija yra atsakas į uždavinį, kurį pateikė „stygų teorija“, kuri, kaip tikimasi, yra geriausia teorija viskam paaiškinti. Stygų teorija leidžia egzistuoti nesuskaičiuojamai daugybei skirtingų visatų, kurių dauguma labai skirtingi nuo mūsų Visatos. Kai kurie fizikai įtaria, kad kažkada bus atrastas kol kas nežinomas veiksnys, kuris uždraus daugumos šių visatų egzistavimą.

Bet S. Howking ir T. Hertog teigia, kad nesuskaičiuojami alternatyvūs stygų teorijos pasauliai iš tikrųjų galėjo egzistuoti. Turėtume išsivaizduoti, kad Visata pirmaisiais momentais po Didžiojo sprogo buvo visų šių galimybių superpozicija, teigia mokslininkai. Tai būtų lyg projekcija milijardų filmų, rodomų ant vieno paviršiaus tuo pačiu metu.

Gal tai skamba neįprastai, bet būtent toks yra kvantinės teorijos nurodomas kelias. Pagalvokite apie šviesos dalelę, į mūsų akį atkeliaujančią nuo lempos. Sveikas protas sako, kad ji tiesia linija keliauja nuo lempučių iki akies. Bet, siekiant tiksliai nusakyti fotono elgesį, kvantinė mechanika turi įvertinti ir kitas galimybes — pavyzdžiui, tokia, kad fotonas, prieš pasiekdamas mūsų akį, tūkstančius kartų atsimuša į sienas.

Ši visų kelių suma, 1960 metais pasiūlyta fiziko Richard Feinman bei kitų mokslininkų, yra vienintelis būdas paaiškinti kai kurias keistas kvantinių dalelių savybes — pavyzdžiui, aiškų gebėjimą būti dviejose vietose vienu metu. Taip yra todėl, kad ne visi fotono keliai vienodai veikia bendrą fotono elgesį: tiesios

linijos trajektorija dominuoja prieš kitus kelius.

T. Hertog tvirtina, kad tą patį turėtų būti įmanoma pasakyti ir apie kelių laiką, per kurį Visata pasiekė dabartinę būseną. Turėtume ją vertinti kaip visų galimų istorijų sumą.

Jis ir S. Howking savo teoriją vadina „nuo viršaus žemyn einančia“ („top-down“) kosmologija, nes, vietoje to, kad ieškotų kažkokio rinkinio fundamentalių pradinių fizikos dėsnių, kuriems galiojant išsivystė mūsų Visata, ši teorija prasideda „viršuje“, ten, kur mes ją matome, ir juda žemyn, siekiant parodyti koks galėjo būti pradinių galimybių rinkinys. Iš esmės, pasak T. Hertog, dabartis „pasirenka“ praeitį.

Vos per kelias sekundes po Didžiojo sprogo Visatoje pradėjo dominuoti viena istorija, aiškina mokslininkas. Todėl, „klasikiniu“ požiūriu, tokie dideli objektai, kaip žvaigždės ir galaktikos, pradėjus dominuoti vienai istorijai atsirasti galėjo tik vienu būdu. Kitos „istorijos“ — pavyzdžiui, tokia, kurioje Žemė susiformavo vos prieš 4,000 metų — didelės įtakos kosmoso evoliucijai neturėjo.

Bet pirmaisiais momentais po Didžiojo sprogo egzistavo begalės skirtingų Visatos versijų superpozicija, o ne viena unikali istorija. Ir, pasak T. Hertog, visų svarbiausia yra tai, kad „mūsų Visatoje yra likę šio ankstyvo kvantinio mišinio žymių“.

Kitai tariant, kai kurios iš šių alternatyviųjų istorijų paliko savo pėdsakų. Štai dėl ko T. Hertog ir S. Howking laikosi savo nuomonės, jog „nuo viršaus žemyn einančios“ kosmologijos teisingumas yra patikrinamas. T. Hertog tvirtina, kad teorija numato mikrobanginio spinduliavimo intensyvumo variacijų pobūdį. Šis spinduliavimas — Didžiojo sprogo atspindys — dabar „išsipaūdes“ danguje ir parodo fliktuacijas begimstančios Visatos ugnies kamuolyje. Spinduliavimo variacijos yra vos pastebimos, bet kosmose esantys jutikliai pastaraisiais metais juos vis tiksliau ir tiksliau išmatuoja.

Mokslininkai, vis dar tikslinantys savo „nuo viršaus žemyn einančios“ kosmologijos detales, tikisi apskaičiuoti teorinį šių mikrobangių fliktuacijų spektrą ir palyginti apskaičiavimus su stebint gautais duomenimis.

Teorija taip pat siūlo atsakymą į klausimą, kodėl kai kurios „gamtos konstantos“ atrodo taip, lyg būtų tiksliai pritaikytos tam, kad atsirastų galimybė gyvybei evoliucionuoti. Jei pradėtume nuo taško, kuriame esame dabar, akivaizdu, kad Visata turi „pasirinkti“ tas istorijas, kuriose yra numatytos dabartinės sąlygos. Kitaip mūsų tiesiog nebūtų.

„Klaipėda“

Minnesotos universiteto Profesoriumi-Emeritui

A † A

EUGENIJUI GEDGAUDUI

mirus, jo žmonai VILHELMINAI, dukrelėms, seseriai ir broliui Lietuvoje, reiškiamo gilią užuojautą.

Kretingos Pranciškonų gimnazijos
mokslo draugai:
Vladas Vaitkus, D.D.M.
Vladas Barius
Mečys Palūnas

A † A

Dr EUGENIJUI GEDGAUDUI

mirus, liūdinčią šeimą nuoširdžiai užjaučiame.

Rūta Gedgaudienė
Marius Gedgaudas su žmona Kathy
Tomas ir Ramunė Gedgaudai
Irena ir Algirdas Suvaizdžiai

WORCESTER, MA

VĖL PAVILIOJO AUKĄ KAPAI...

Pačiame vasaros gražume, gėlių žydėjime, liepos 15 d., skaudžios ligos išvarginta, savo namuose, giliai liūdinčios šeimos apsupta, šiam pasauliui amžinai užmerkė akis Birutė Statkutė-Mange, 53 metų amžiaus, palikusi didelę spragą šeimoje. Mirė negailestingai skainioja vieną po kito iš jau ir taip smarkiai sumažėjusio mūsų lietuvių telkinio.

Birutė Statkutė gimė Anglijoje 1953 metais. Tėvai Jurgis ir Salomė Statkai po poros metų iš Anglijos persikėlė į Ameriką ir su savo mažute dukryte Birute apsigyveno Worcester, Massachusetts. Laikas slinko, Birutė augo, mokėsi, baigė Švento Vardo katalikų gimnaziją, Quinsigamond Community College, kurioje įsigijo gailėstingos seselės diplomą. Pagal savo profesiją dirbo UMASS Memorial Medical Center 14 metų.

1976 m. Birutė sujungė savo gyvenimą su George Mange. Dievas, jų džiaugsmui, apdovanojo dviem sūnumis. 1986 m. įsigijo gražią nuosavybę Sutton, netoli Worcester, ir dažnai apsilankydavo. Birutės ir George gyvenimą lydėjo graži tarpusavio meilė bei džiaugsmas. Sūnūs augo ir mokėsi. Birutė priklausė Lietuvių labdaros draugijai ir „Massachusetts Nurses Association“. Mėgo keliones, ypač White Mountains ir prie žavingo Atlanto ošiančių bangų Cape Cod.

Ne visada bangos yra žavingos, kartais labai audringos ir negailėstingos. Prieš keliolika metų jos pagrobė Birutės mamytę aš Salomė Statkienę, nepaisant, kad buvo drąsi plaukikė, bet nepajėgė joms atsispirti. Šią skaudžią savo mamytės netektį Birutė visą savo gyvenimą nešiojo giliai širdyje.

Pagaliau jų gražų gyvenimą aptemdė nepagydoma Birutės liga,

nuo kurios vyro rūpestinga, su giliausia meile atsidavusi globa ir gydytojų geriausia medicinos pagalba nepajėgė išgelbėti. Žinodama, kad nepagis, Birutė nedejavo, likimui nepriekaištavo. Į dangiškojo Tėvo Namus iškeliavo tyliai, ramiai, kaip ramiai ir šviesiai prabėgo jos gyvenimo 53 metai.

A†A Birutės Mange kūnas buvo pašarvotas Dirsas-Morin laido tuvių namuose, kurie liepos 18-tosios pavakare prisipildė atėjusių su ja atsisveikinti, pasimelsti prie karsto suklupus ir su ašarotomis akimis nuo jo pasitraukus.

Trečiadienį, liepos 19 ryte, vėl gausi minia susirinko aš Birutės išlydėti. Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje gedulo šv. Mišias aukėjo, guodžiantį pamokslą pasakė kleb. kun. Ričardas Jakubauskas. Giedoją parapijos choras, vadovaujamas vargonininko David Moulton. Bažnyčia buvo beveik pilnutėlė. Po Mišių iš jos išlydint, choras giedoją visus jaudinančią giesmę „Arčiau prie Dievo...“ Visa procesija buvo nepaprastai ilga dėl gausaus lydėtojų skaičiaus (policija visiškai sustabdė gatvėse judėjimą) ir ji baigėsi Notre Dame kapinėse.

Prie kapo duobės maldas skaitė Mišias aukojęs kunigas. Karstas skendėjo gėlėse. Del gėlių gausumo jo visiškai nebuvo matyti. Visi su giliu skausmu širdyse jungėmės kartu su šeima. Skautės ir skautai, vadovaujami v.s. Irenos Markevičienės, atliko paskutines gedulo iškilmes, giedodami „Ateina naktis“...

Giliai nuliūdę liko vyras Jurgis Mange, sūnūs: Kristoforas ir Matas Mange, brolis Jonas Statkus — California, sesuo Danutė Pellerin — Worcester su šeimomis bei kiti giminės.

Janina Miliauskienė

Prenumeruokime ir
skaitykime „DRAUGA“!
„DRAUGA“ atminkime
savo testamentą.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

♦ **Jaunimo centras ieško žmonių** (pageidautina, kad būtų vyras ir žmona) gyventi ir prižiūrėti centrą. Daugiau informacijos teirautis telefonais: 708-447-4501 arba 773-925-6193.

♦ **Jaunimo centras būtų dėkingas**, jeigu atsirastų geradaris, galintis paaugoti skalbimo mašiną centrui. Skambinti telefonais: 708-447-4501 arba 773-778-7501.

♦ **Rugpjūčio 5 d., šeštadienį, Gintaro vasarvietėje**, 15860 Lakeshore Rd., Union Pier, MI, nuo 5 p. p. — 10 v. v. rengiama Union Pier Lietuvių draugijos gegužinė. Visi maloniai kviečiami atvykti ir pabendrauti gražioje Gintaro pakrantėje. Bus galima pasivaikinti, veiks baras, loterija. Prizus loterijai galima paaugoti Gintaro vasarvietėje arba Mildos parduotuvėje iki liepos 30 d. Pristatysiu pyragą arba pyragaičių — pirmas gerimas nemokamas! Pietūs bus siūlomi nuo 5:30 v. p. p. iki išpardavimo, tad neveluokite!

♦ **Rugpjūčio 12 d., šeštadienį, 1 v. p. p.**, Beverly Shores Lietuvių klubas ruošia savo tradicinę gegužinę. Kaip ir kiekvienais metais, ponios ir panelės visus stebins savo paruoštais skaniais patiekalais ir skanumynais. Galima bus skaniai pavalgyti, atsigaijinti gaiviais gėrimais, pabandyti laimę loterijoje, linksmi pasibūti ir pabendrauti. Bus galima pasiklausyti gyvos muzikos. Gegužinė įvyks Beverly Shores, IN, Lituanicos parke, prie ten esančio ežerėlio, kurio viduryje klubo iniciatyva ir lešomis 1970 m. pastatyta dail. Juozo Bakio sukurta skulptūra Dariaus ir Girėno transatlantiniam skrydžiui paminėti. Tikrai malonu pabūti, atsigauti, pailsėti ir pasižiūrėti šio tankaus ažuolyno pavėsyje. Šiek tiek paėjus — Mičigano ežeras. Bus pakankamai vietos pasistatyti automobilius. Jeigu norėtumėte paaugoti įvairių daiktų loterijai, mielai juos priimsime gegužinės metu. Iki pasimatymo gegužinėje!

♦ **Rugsėjo 8-10 d., Pasaulio lietuvių centre**, Lemonte, IL, organizuojamas 53-iasis Santaros-Šviesos federacijos suvažiavimas. Trijų dienų suvažiavimo metu bus galima pasiklausyti įvairių Lietuvos ir išeivijos mokslininkų pranešimų. Penktadienį pranešimus skaitys: Algis Micūnas, Giedrius Subačius, Laimonas Briedis, Julius Šmulskštys, Jonas Dovydėnas. Šeštadienį bus galima pasiklausyti Neringos Klumbytės, Dianos Mincytės, Daivos Litvinskaitės, Undinės Uogintaitės, Dariaus Kuolio pranešimų. Vėliau vyks pokalbis apie išeivių kultūrinį gyvenimą bei diskusija apie lietuvių išeivių spaudos problemas. Šeštadienio vakarą bus rodomas Ilonos Čiapaitės vadovaujamo teatro sambūrio „Žaltvykslė“ K. Ostrausko dramos „Gyveno senelis ir senelė“ pastatymas. Sekmadienio rytą vyks susitikimas — pokalbis su Pilietinės visuomenės instituto direktoriumi Dariusiu Kuoliu. Dėl išsamesnės informacijos prašome kreiptis į Marytę Paškevičienę, tel.: 630-852-3887.

♦ **Atitaisymas. Mieli skaitytojai**, rugpjūčio 1 d., antradienio „Draugo“ numeryje, Aldonos Šmulskštienės straipsnyje „Nijolės Gaskaitės 'Pasiapriešinimo istorija 1944—1953 metai' lituanistinėms mokykloms“ įsivėlė klaida. Sakinį „L. Tautkuvienė teigė, kad reiktų kreiptis į JAV LB ir LR Seimo komisiją, ar susisiekti su Švietimo ministerija <...>“ reiktų skaityti „Buvo nuomonė, kad reiktų kreiptis į JAV LB ir LR Seimo komisiją, ar susisiekti su Švietimo ministerija <...>“. Ligija Tautkuvienė diskusijų metu buvo priešingos nuomonės: ji manė, jog nereikia kreiptis į JAV LB ir LR Seimo komisiją, o teirautis dėl knygos Nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje ir kt. Nuoširdžiai atsiprašome straipsnio autorės bei Ligijos Tautkuvienės už įsivėlusią klaidą. Dėkojame Aldonai Šmulskštienei už pastebėtą netikslumą.

**LIETUVOS
PASIPRIEŠINIMO
ISTORIJA
1944 - 1953**

Kritika
1410
1944 - 1953
Kritika
1961 - 1993

Š. m. liepos 21 d., Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, įvyko spaudos konferencija, skirta N. Gaskaitės knygos „Pasiapriešinimo istorija 1944—1953 metai“ panaudojimui lituanistinėse mokyklose aptarti. Nuotraukoje iš k: Jonas Vainius ir Povilas Vaičekas.

Miesto panorama

PALIKIMAS UNIVERSITETUI

Buvęs Southern Illinois universiteto (Edwardsville, IL) verslo administracijos profesorius Homer Cox, dėstęs šiame universitete nuo 1967 iki išėjimo į pensiją 1978 m., mirdamas paliko universitetui 2.4 mln. dol., kad jie būtų panaudoti studentų stipendijoms. Palikimas buvo nemaža staigmena, nes profesorius nebuvo turtingas. Universiteto vadovybė džiaugiasi, kad tai pats didžiausias palikimas, kurį bet kuomet yra gavęs universitetas. Prof. Cox mirė, sulaukęs 93 m.

RIEDLENTĖS ANT STOGO

Naperville, IL, St. John's episkopų bažnyčios klebonas skundžiasi, kad paaugliai vaikėzai padarė apie 35,000 dol. nuostolio šios bažnyčios stogui, ant jo važinėdami riedlentėmis. Kadangi stogas yra nuožulnus, o ant jo nesunku užsirioginti, pasistojus ant vėsinimo aparatūros, bažnyčia yra tapusi viena mėgstamiausių „riedlenčių sporto arenų“. Ypač daug problemų atsiranda vasaros atostogų metu, kai moksleiviai, neturėdami jokio užsiėmimo stengiasi tokiu būdu surasti sau malonumo. Nors daugelyje vietovių yra įruoštos specialios aikštės riedlenčių sporto mėgėjams, bet vyresnieji paaugliai tvirtina, kad jos „neįdomios, nes per daug paprastos“. Jie vėliau pasirenka važinėti laiptų tureklais, statulų papėdėmis, net ir bažnyčios stogu...

IR MIRUSIEJI TURĖS PASITRAUKTI IŠ KELIO

Plečiantis miestams ir gausėjant jų gyventojams, reikia vis daugiau naujų kelių, geležinkelių ir net oro uostų, nes esamieji nebesutalpina visų, norinčių jais pasinaudoti. Vienas didžiausių ir labiausiai judrių oro uostų visoje Amerikoje yra Čikagos O'Hare tarptautinis oro uostas, kuris jau seniai „peraugęs“ savo pajėgumą, negalintis sutalpinti visų, norinčių pakilti ir nusileisti lėktuvų.

Čikagos miesto meras Richard M. Daley, kartu su miesto taryba ir federalinės valdžios oro susisiekimo departamentu, sutarė, kad būtina O'Hare oro uostą praplėsti, nes ateityje susisiekimas dar pagausės ir jau dabar reikia ta ateitimi pasirūpinti. Kadangi apie O'Hare yra išaugę nemažai priemiesių, ir gyvena šimtai tūkstančių žmonių, ne taip lengva yra nutiesti naujus lėktuvų pakilimui bei nusileidimui takus ir apskritai oro uostą padidinti. Apskaičiuota, kad visas oro uosto praplėtimas kainuos apie 15 milijardų dolerių.

Po ilgų derybų ir net teismo įsikišimo Čikagos miestui visgi pavyko gauti pritarimą išpirkti bei nugriauti kai kuriuos namus, priverčiant jų gyventojus pasieškoti kitos vietos. Nors gyvieji, kad ir labai nenoriai, ilgainiui sutiko pasitraukti „progresui iš kelio“, dar liko mirusieji, kuriuos taip pat reikės iškeldinti. Tai St. Johannes kapinės, kuriose palaidota daugiau kaip 1,000 žmonių, daugiausia iš DuPage apskrities. Čikagos miestas iki 2008 m. vasario pradžios pasiryžęs kapus atkasti ir mirusiųjų perlaidoti kitose kapinėse, tačiau St. John's United Church of Christ parapija, kuriai tos

kapinės priklauso, o taip pat mirusiųjų artimieji, ruošiasi eiti pasitelkti teismo pagalbą, kad kapai nebūtų pajudinti. Jie tai vadina „šventos žemės išniekinimu“. Deja, vargiai iš jų skundų kas išeis, nes Čikaga, pasiryžusi praplėsti oro uostą, nesustos prie kapinių vartų — net ir mirusieji turės trauktis lėktuvams iš kelio.

IŠSIKAPSTĖ IŠ BANKROTO

Kas šią vasarą išsiruošė skrydžiui į ilgesnę kelionę, žino, kaip sunku rasti vietą lėktuve, ypač skrendant į Europą. Nepaisant padidėjusių bilietų kainų, keleivių lėktuvais skaičius nesumažėjo, bet dar pagausėjo. Lėktuvų bendrovės tai tikra derliaus šventė, net tos, kurios svyravo ant bankroto ribos, ar buvo oficialiai bankrotą paskelbusios, baigia iš savo finansinių bėdų išsikapstyti. Viena jų yra „United Airlines“, kurios centrinės įstaigos yra Čikagos priemiestyje, Elk Grove miestelyje. Antrąjį šių metų ketvirtį ši bendrovė užbaigė su 5.1 mlrd. dol. pelnu. Tvirtinama, kad tokią pelno sumą pasiekti padėjo padidėjusios bilietų kainos, sumažintas skrydžių skaičius ir kai kurių kitų išlaidų apkarpymas. Beveik kiekvienas „United Airlines“ skrydis buvo 89 proc. užpildytas keleiviais — tai bent 15 proc. daugiau, negu pernai šiuo pačiu laiku.

PRATĖSĖ UNIVERSITETO SUTARTĮ

University of Chicago yra vienas labiausiai pagarsėjusių universitetų savo svariais moksliniais tyrimais. Kone kasmet kuris nors jo profesorius yra pageriamas Nobelio premija, tad nenuostabu, kad universitetas laimėjo sutarties su Argonne National laboratorija (laboratorija yra Čikagos priemiestyje, tarp Darien ir Lemont) pratęsimą dar bent penkeriems metams. Reikalui esant, šios sutarties laikas galės būti pratęsiamas net iki 20 metų. JAV valstybės Department of Energy, kuris kasmet skiria Argonne laboratorijų darbams apie 500 mln. dolerių, pritarė tokiam sutarties su University of Chicago pratęsimui.

Paruošė R.A.

PAGUODOS TELEFONAS
1-866-438-7400

Skambinti
ketvirtadieniais
nuo 6 val. v. iki 9 val. v.

Skelbimas

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais
įmokėjimais ir prieinamais
nuošimčiais. Kreipkitės į
Mutual Federal Savings,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747.